

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

**REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI
SPOŁECZNEJ
WOJEWÓDZKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2011-2016
RAPORT Z MONITORINGU ZA 2014 r.**

Kielce, kwiecień 2015 r.

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
II. Problem przemocy w rodzinie w obszarze działań Policji.....	4
III. Problem przemocy w rodzinie w świetle danych wymiaru sprawiedliwości.....	8
IV. Wybrane elementy sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie świętokrzyskim.....	13
V. Monitoring Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie-samorządy gminne województwa świętokrzyskiego.....	16
VI. Monitoring Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie-działania samorządów powiatowych województwa świętokrzyskiego.....	26
VII. Działania Samorządu Województwa Świętokrzyskiego w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	38
VIII. Realizacja celów Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na podstawie analizy uzyskanych wskaźników.....	43
IX. Podsumowanie.....	49
X. Załącznik nr 1 - Infrastruktura instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie....	54
XI. Załącznik nr 2 - Baza teleadresowa: Komendy Powiatowe Policji, Sądy Rejonowe, Prokuratury Rejonowe w województwie świętokrzyskim	69
XI. Spis tabel i wykresów.....	72

I. Wprowadzenie

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2016 został opracowywany i realizowany jest w oparciu o art. 6 ust. 6 pkt 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którym do zadań własnych samorządu województwa należy: „opracowywanie programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” W systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nadrzędnym dokumentem jest Krajowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, określający zadania do realizacji na poziomie samorządu województwa. Tak więc w zakresie wyznaczania zadań w systemie przeciwdziałania przemocy funkcjonuje tzw. „układ kaskadowy”. Programy na poszczególnych poziomach są ze sobą komplementarne i wzajemnie się uzupełniają uwzględniając specyficzne uwarunkowania na szczeblu krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2016 ma służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy i ochronie rodzin zagrożonych przemocą poprzez tworzenie interdyscyplinarnej strategii działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

W celu obserwacji działań zaplanowanych i realizowanych w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016, prowadzony jest cykliczny monitoring. W ramach prowadzonego monitoringu ROPS m.in. określa w jakim stopniu Program sprzyja ograniczeniu problemu przemocy w rodzinie oraz skutków jej stosowania. Prowadzone badania opierają się na kwestionariuszach ankiet, które rozsyłane są do podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymienionych w programie jako realizatorzy.

W oparciu o wyniki monitoringu Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej opracowuje raport porządkując poszczególne działania w ramach realizacji programu i odnosząc je do konkretnych celów operacyjnych. Raport z monitoringu za rok 2014 opracowany został na podstawie informacji zebranych poprzez badanie metodą kwestionariusza ankiety, a także danych ze sprawozdań znajdujących się w zasobach Statystycznej Aplikacji Centralnej. Przy

opracowywaniu raportu uwzględniono także dane pochodzące z Sądu Okręgowego w Kielcach, Prokuratury Okręgowej w Kielcach, oraz danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach.

II. Problem przemocy w rodzinie w obszarze działań Policji

Jednym z elementów diagnozy i monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie jest analiza danych statystycznych pochodzących z Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach. Dane dotyczą zagadnień takich jak: ilości interwencji domowych, liczby wypełnionych Niebieskich Kart przez funkcjonariuszy, a także charakterystyki sprawców oraz ofiar przemocy według zmiennych takich jak: miejsce zamieszkania, płeć, przemoc popełniana pod wpływem alkoholu, liczba postępowań wszczętych z art. 207 kk., który brzmi „*znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat i jest ścigane z urzędu*”.

Prezentowane dane świętokrzyskiej Policji zestawione zostały na przestrzeni lat 2012-2014, co daje możliwość obserwacji dynamiki zmian w obszarze przemocy w rodzinie i jest kontynuacją diagnozy opracowanej na potrzeby Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 r.

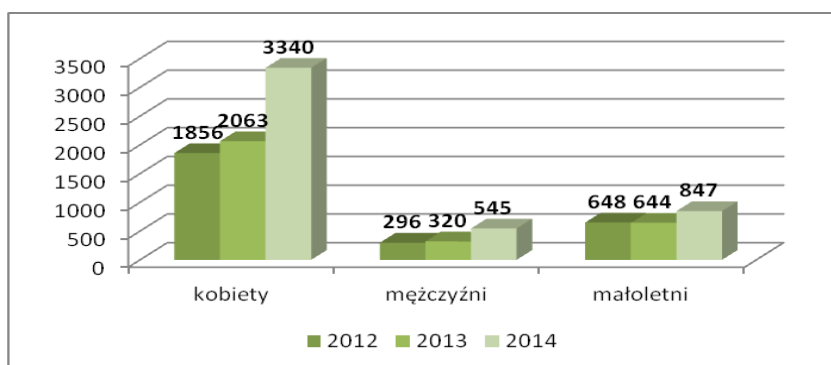
Tabela 1. Niebieska Karta w Policji – 2012 -2014r.

Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart”	2012 rok	2013 rok	2014 rok
Liczba formularzy wszczynających procedurę	1 511	1 765	2 951
Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury	395	407	542
Liczba wypełnionych Niebieskich Kart ogółem	1 906	2 172	3 493

Źródło: KWP w Kielcach

W 2014 roku nastąpił znaczący wzrost ilości wypełnionych Niebieskich Kart przez funkcjonariuszy Policji w województwie świętokrzyskim. W odniesieniu do roku 2013 –

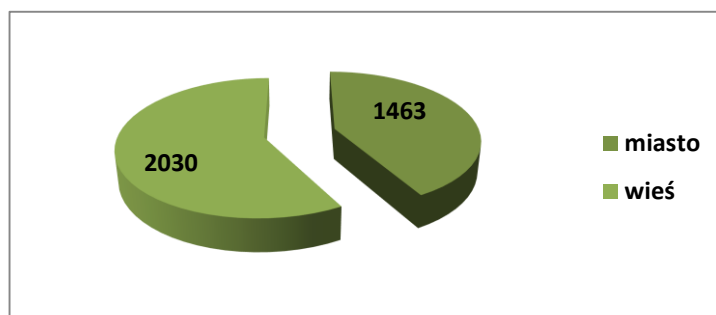
w roku 2014 liczba wypełnionych Niebieskich Kart wzrosła o 1 321 kart ogółem. Funkcjonariusze Policji w województwie świętokrzyskim w ubiegłym roku sporządzili ogółem 3 493 Niebieskich Kart, z czego 2 951 były to formularze wszczynające procedurę, a 542 to liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury. Dane te, pozornie sugerować mogą znaczny wzrost skali zjawiska przemocy w rodzinie, jednakże na wzrost liczby wypełnianych Niebieskich Kart wpływają czynniki które przyczyniają się do zwiększenia skali ujawniania tego zjawiska, takie jak: większa świadomość społeczna spowodowana licznymi kampaniami i akcjami, szkolenia specjalistyczne dla funkcjonariuszy z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie oraz wzmożony nadzór przełożonych w zakresie reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie.

Wykres 1 . Osoby dotknięte przemocą na przestrzeni lat 2012-2014.

Źródło: KWP w Kielcach

Analiza danych świętokrzyskiej Policji dotyczących ofiar przemocy niezmiennie od lat wskazuje, iż najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie są kobiety. Wśród odnotowanych ofiar przemocy w 2014 r. kobiety stanowią 70%, osoby małoletnie 18% a mężczyźni 11%.

Wykres 2. Osoby dotknięte problemem przemocy według miejsca zamieszkania w 2014 roku.

Źródło: KWP w Kielcach

Według statystyk policyjnych za 2014 rok, podobnie jak w latach ubiegłych, większość osób, wobec których istnieje podejrzenie, iż została dotknięta przemocą, zamieszkuje tereny wiejskie - osoby te stanowią 58 % ogółu pokrzywdzonych. Struktura miejsca zamieszkania ofiar przemocy wynika z charakterystyki województwa świętokrzyskiego, bowiem około 55% ludności zamieszkuje tereny wiejskie.

Według statystyk policyjnych za rok 2014 w województwie świętokrzyskim ofiarami przemocy były **4 732** osoby, z czego:

- 3 340 osób stanowią kobiety, w tym:
 - ✓ do 65 roku życia – 2994,
 - ✓ od 66 roku życia – 346,
- 545 poszkodowanych stanowią mężczyźni, w tym:
 - ✓ do 65 roku życia – 447,
 - ✓ od 66 roku życia – 98,
- 847 osób stanowią osoby małoletnie, w tym:
 - ✓ 449 dziewcząt,
 - ✓ 398 chłopców.

Liczba ujawnionych przypadków osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie w roku 2014 wzrosła o 56 % w stosunku do analogicznych danych z 2013 r. (z 3027 osób poszkodowanych w 2013 r. do 4732 w roku 2014 r.).

Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie w 2014 roku wyniosła **3 523** osoby, z czego 3 299 to mężczyźni, 207 kobiety, a 17 osób to osoby nieletnie.

Liczba osób zatrzymanych, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie w 2014 roku wyniosła **300** osób. Z czego 295 osób to mężczyźni.

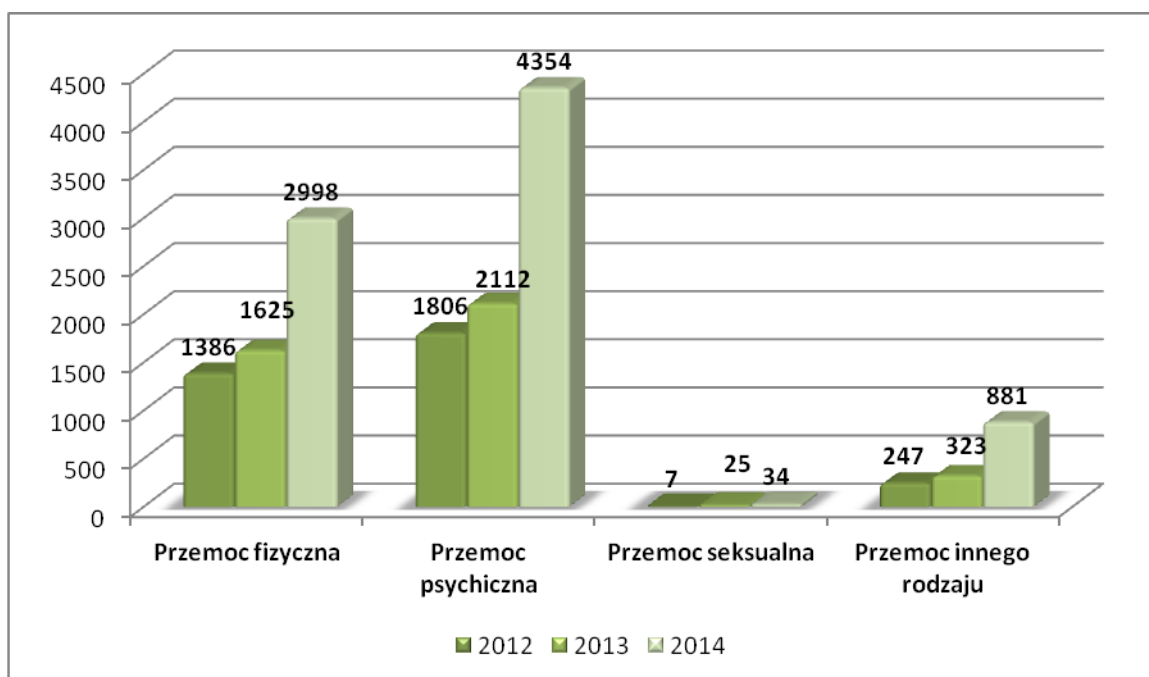
W 2014 roku liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu, wyniosła ogółem **2 472** osoby.

Tabela 2. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu	Liczba osób doprowadzanych do izb wytrzeźwień lub innych tego typu placówek	Liczba osób doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia
kobiety	76	-	28
mężczyźni	2 393	8	1 200
nieletni	3	-	1
ogółem	2 472	8	1 229

Źródło: KWP w Kielcach

Na podstawie statystyk policyjnych odnotowano liczbę poszczególnych przypadków przemocy w rodzinie według jej rodzajów. Najczęściej występującą formą przemocy, podobnie jak w latach ubiegłych, jest przemoc psychiczna (4 354 przypadków) oraz przemoc fizyczna (2 998 przypadków).

Wykres 3. Rodzaje stosowanej przemocy na przestrzeni lat 2012-2014.

Źródło: KWP w Kielcach

III. Problem przemocy w rodzinie w świetle danych wymiaru sprawiedliwości

Kolejnym elementem diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie była analiza danych pochodzących z zasobów wymiaru sprawiedliwości tj. Prokuratury Okręgowej w Kielcach oraz Sądu Okręgowego w Kielcach. Analizie poddane zostały dane dotyczące osób z zarzutami popełnienia przestępstw z art.207 §1 k.k.

Art. 207. Znęcanie się fizyczne lub psychiczne

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Prokuratura Okręgowa

Na podstawie danych otrzymanych z Prokuratury Okręgowej w Kielcach sporządzono zestawienie dotyczące liczby postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 §1 k.k. w tym: postępowań zakończonych aktem oskarżenia i postępowań o umorzeniu. Dane dotyczą okresu 2012-2014 r. i zestawione są w podziale według Prokuratur Rejonowych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim.

Tabela 3. Postępowania przygotowawcze o czyn z art. 207 §1 k.k. - Prokuratura Okręgowa.

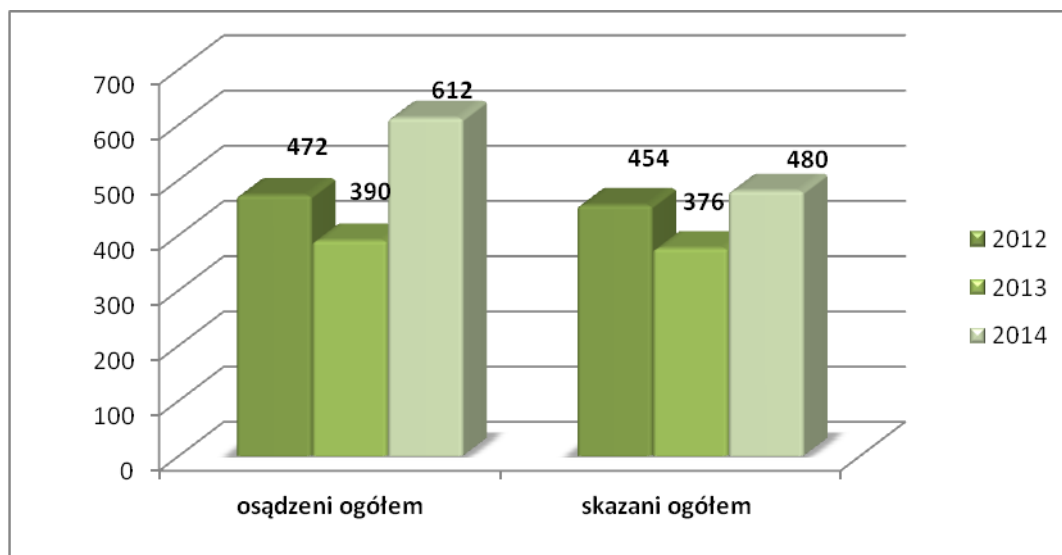
L.p.	Nazwa jednostki	Liczba postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 § 1 k.k. w latach			W tym:					
					Postępowań zakończonych aktem oskarżenia			Postępowaniem o umorzeniu		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
1	Prokuratura Rejonowa w Busku - Zdroju	123	98	51	41	25	30	21	26	21
2	Prokuratura Rejonowa w Jędrzejowie	124	135	178	40	48	83	35	28	62
3	Prokuratura Rejonowa Kielce - Wschód	195	209	204	31	42	65	76	76	52
4	Prokuratura Rejonowa Kielce - Zachód	283	244	364	85	52	123	102	101	146
5	Prokuratura Rejonowa w Końskich	140	129	135	71	60	61	27	29	27
6	Prokuratura Rejonowa w Opatowie	97	103	66	20	25	18	3	10	5
7	Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim	208	186	153	38	37	35	22	18	20
8	Prokuratura Rejonowa w Pińczowie	88	80	70	32	26	23	14	13	13
9	Prokuratura Rejonowa w Sandomierzu	118	97	123	42	27	32	12	11	12
10	Prokuratura Rejonowa w Skarżysku - Kamiennej	137	130	138	51	40	51	19	14	27
11	Prokuratura Rejonowa W Starachowicach	212	166	165	103	86	100	31	21	19
12	Prokuratura Rejonowa w Staszowie	46	112	121	24	33	41	12	14	14
13	Prokuratura Rejonowa we Włoszczowie	71	62	85	31	20	39	25	22	18
	Razem	1842	1751	1853	609	521	701	399	383	436

Źródło: Prokuratura Okręgowa w Kielcach

Analiza powyższych danych tabelarycznych wskazuje, iż na terenie województwa świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2012-2014, w przypadku postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 §1 k.k, w roku 2014 odnotowano największą liczbę postępowań tego typu prowadzonych przez prokuraturę. W roku 2012 liczba w/w postępowań wyniosła 1 842, w roku 2013 nastąpił spadek i liczba ta wyniosła 1 751. Rok 2014 to ponowny wzrost liczby postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 §1 k.k, gdzie liczba ta wyniosła 1 853. Najwięcej wszczętych postępowań w 2014 r. odnotowano (podobnie jak w latach ubiegłych) w Prokuraturze Rejonowej Kielce - Zachód (364) oraz Prokuraturze Rejonowej Kielce - Wschód (204). Wysoki wskaźnik odnotowano także w Prokuraturze Rejonowej w Jędrzejowie (178) i Starachowicach (165). Najwięcej postępowań z art. 207 §1 k.k zakończonych aktem oskarżenia w 2014 r. obserwujemy w Prokuraturze Rejonowej Kielce - Zachód (123) oraz Prokuraturze Rejonowej w Starachowicach (100).

Sąd Okręgowy

Na podstawie informacji z Sądu Okręgowego w Kielcach uzyskano dane związane z przestępstwem z art. 207 §1 k.k. dotyczące: liczby osób skazanych w roku 2014, wymiaru kar orzeczonych wobec osoby za w/w przestępstwo, a także liczby osób skazanych z art. 207 § 1 k.k., które można zakwalifikować jako recydywistów wcześniej karanych za znęcanie się nad rodziną, liczby sprawców przemocy objętych nadzorem kuratorskim.

Wykres 4. Liczba osób osądzonych i skazanych z art. 207 § 1kk w latach 2012-2014.

Źródło: *Sąd Okręgowy w Kielcach*

Powyższy wykres prezentuje dane dotyczące liczby osób osadzonych i skazanych z art. 207 § 1 k.k. w latach 2012-2014. W roku 2014 spośród wszystkich osób osadzonych 72% zostało skazanych. Analiza danych na przestrzeni lat 2012-2014 pokazuje, iż w przypadku osób osadzonych ogółem i skazanych ogółem obserwujemy tendencję wzrostową – liczba osób osadzonych ogółem w odniesieniu do roku 2013 wzrosła o 57%, analogicznie liczba skazanych ogółem wzrosła o 28 %.

Rodzajem kary najczęściej orzekanym przez Sądy w województwie świętokrzyskim wobec osób skazanych z art. 207 § 1 k.k. w latach 2012-2014 jest kara pozbawienia wolności. W 2014 r. na karę pozbawienia wolności skazano 472 osoby, w tym warunkowo zawieszono wykonanie kary 424 osobom. Najwięcej, bo wobec 383 osób skazanych na karę pozbawienia wolności, orzeczony wymiar kary mieścił się w przedziale od 6 miesięcy do 1 roku. Szczegóły danych dotyczących rodzaju oraz wymiaru orzeczonych kar wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prezentują tabele nr 4 i 5.

Tabela 4. Liczba orzeczonych kar wobec osób skazanych z art. 207 § 1 k.k. w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
Kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem	381	318	424
Kara ograniczenia wolności	14	7	6
Kara grzywny samoistnej	6	4	2
Warunkowo umorzone postępowanie	23	60	81

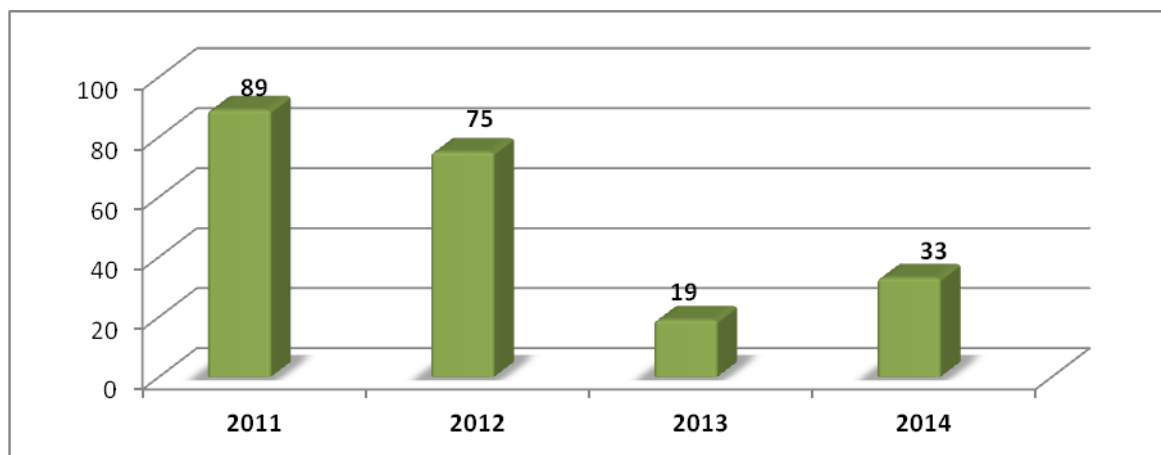
Źródło: Sąd Okręgowy w Kielcach

Tabela 5. Liczba osób skazanych na karę pozbawienia wolności w roku 2014 na terenie województwa świętokrzyskiego.

Wymiar kary	Kara pozbawienia wolności	W tym z warunkowym zawieszeniem
1 miesiąc	-	-
2 do 5 miesięcy	27	23
Od 6 miesięcy do 1 roku	383	354
Powyżej 1 roku do 2 lat	59	47
Powyżej 2 lat do 5 lat	3	-
Powyżej 8 lat	-	-

Źródło: Sąd Okręgowy w Kielcach

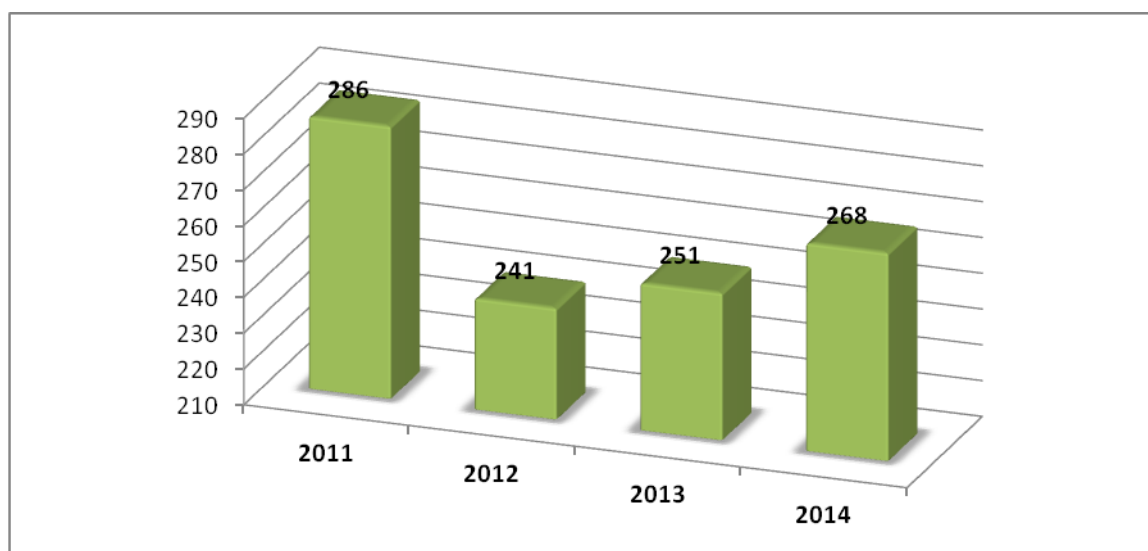
W przypadku osób skazanych, które można zakwalifikować jako recydywistów penitencjarnych, wcześniej karanych za znęcanie się nad rodziną, w roku 2014 obserwujemy wzrost liczby osób karanych ogółem w odniesieniu do roku 2013, gdzie liczba recydywistów uplasowała się na poziomie 19 osób.

Wykres 5. Osoby zakwalifikowane jako recydywiści.

Źródło: Sąd Okręgowy w Kielcach

W roku 2014 liczba sprawców w rodzinach objętych nadzorem kuratorskim wyniosła 268 osób i w odniesieniu do roku 2013 nieznacznie się zwiększyła.

Wykres 6. Liczba sprawców w rodzinach objętych nadzorem kuratorskim w latach 2011-2014.

Źródło: Sąd Okręgowy w Kielcach

IV. Wybrane elementy sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2014-2020 w województwie świętokrzyskim

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 został opracowany we współpracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Edukacji Narodowej na podstawie Art. 10 Ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180 poz. 1493 ze zm.) w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dane do sprawozdania z realizacji zadań gminy przekazują Ośrodki Pomocy Społecznej, a z realizacji zadań powiatu Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. W przypadku miast na prawach powiatu dane przekazują Miejskie Ośrodki Pomocy Rodzinie.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej (art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego, liczbą dzieci które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, wyniosła łącznie 42 osoby – 32 osoby na terenie powiatów, 10 na terenie gmin.

Tabela 6. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Wskaźnik		Podmiot odpowiedzialny	
		Powiat	Gmina
Liczba przyjaznych pokoi przesłuchań		4	0
Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	ogółem	32	10
	chłopcy	22	2
	dziewczynki	10	8
Liczba dzieci umieszczonych w innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 §11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny		4	8
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej		21	0
Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej		17	0

Źródło: CAS

Według jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, liczba sporządzonych formularzy Niebieskich Kart –A, przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę w 2014 roku wyniosła 312 formularzy. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart sporządzonych przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze typu C wyniosła 2 595 formularzy, typu D – 1 932 formularze. Liczba wszystkich rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty wyniosła 4 229 rodzin. Liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie wyniosła 1 558. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 7. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

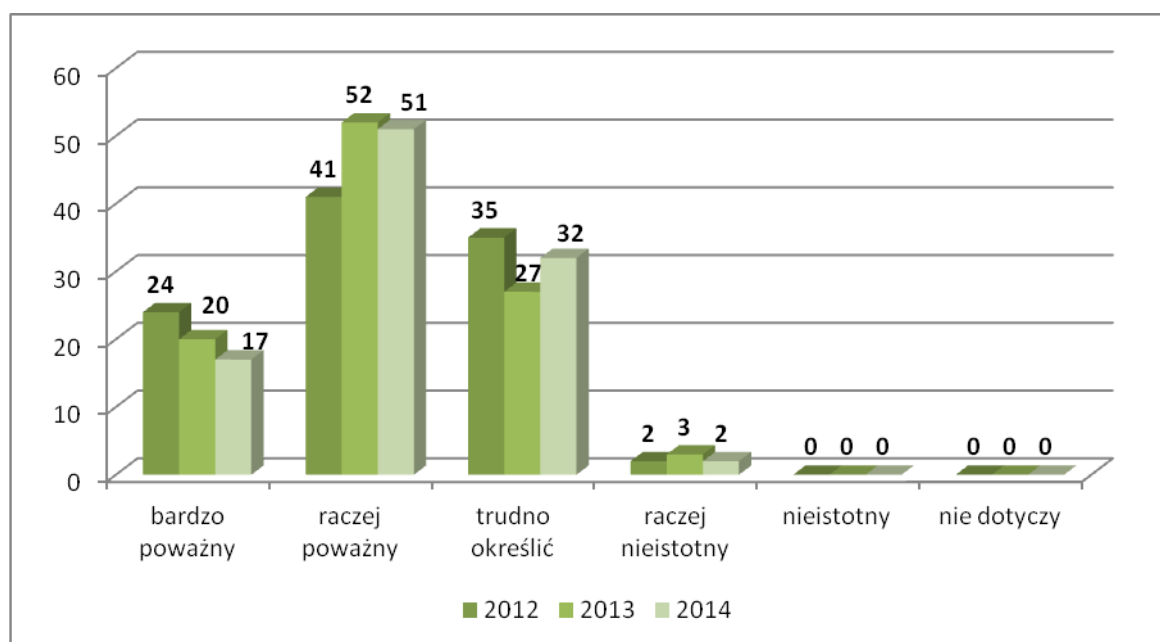
Wskaźnik		Podmiot odpowiedzialny
		Jednostka organizacyjna pomocy społecznej
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart –A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę		312
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart –C” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze		2 595
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart –D” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze		1 932
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”		4 229
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym		3 237
Liczba spraw zakończonych w wyniku:	Ustania przemocy w rodzinie	1 558
	Brak zasadności podejmowania działań	415
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy		1 600

Źródło: CAS

W procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, niezwykle istotna jest aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy Policją, kuratorską służbą sądową, służbami pomocy społecznej oraz innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie. W 2014 roku liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przestępstwo przez jednostki powiatowe wyniosła 18, przez jednostki gminne 61.

V. Monitoring Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - samorządy gminne województwa świętokrzyskiego

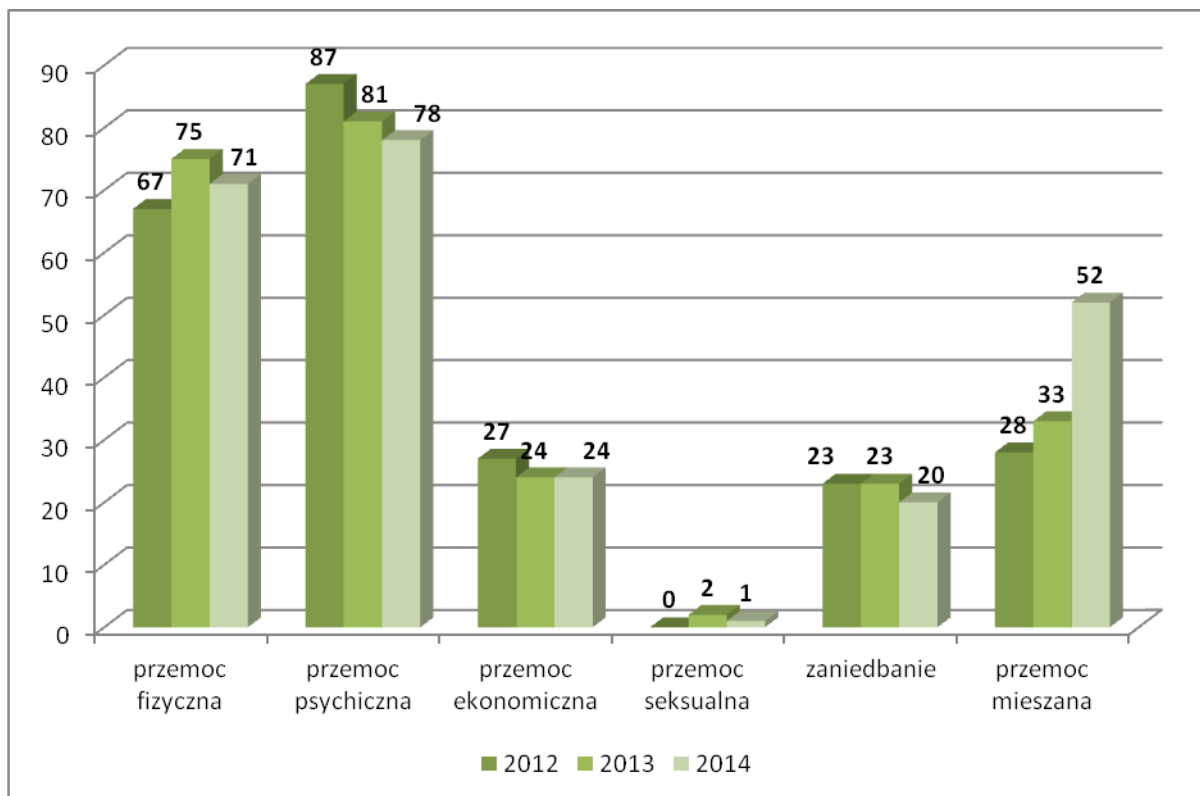
Do wszystkich ośrodków pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim skierowana została ankieta, której celem było zgromadzenie danych dotyczących działań w zakresie realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także poznanie skali zjawiska przemocy z perspektywy pracowników socjalnych.

Wykres 7. Problem przemocy w rodzinie według pracowników socjalnych ops województwa świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2012-2014.

Źródło: *Badania własne*

Ankietowani pracownicy ośrodków pomocy społecznej z terenu województwa świętokrzyskiego zostali zapytani: jak poważny w ich ocenie jest problem przemocy w rodzinie występujący na terenie gminy/miasta. Według 17 ośrodków pomocy społecznej, problem przemocy w rodzinie stanowi bardzo poważny problem. Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej wskazań otrzymała odpowiedź „raczej poważny”, którą w ankiecie zaznaczyła ponad połowa badanych ośrodków, bo aż 51 placówek. 32 wskazania uzyskała odpowiedź „trudno określić”.

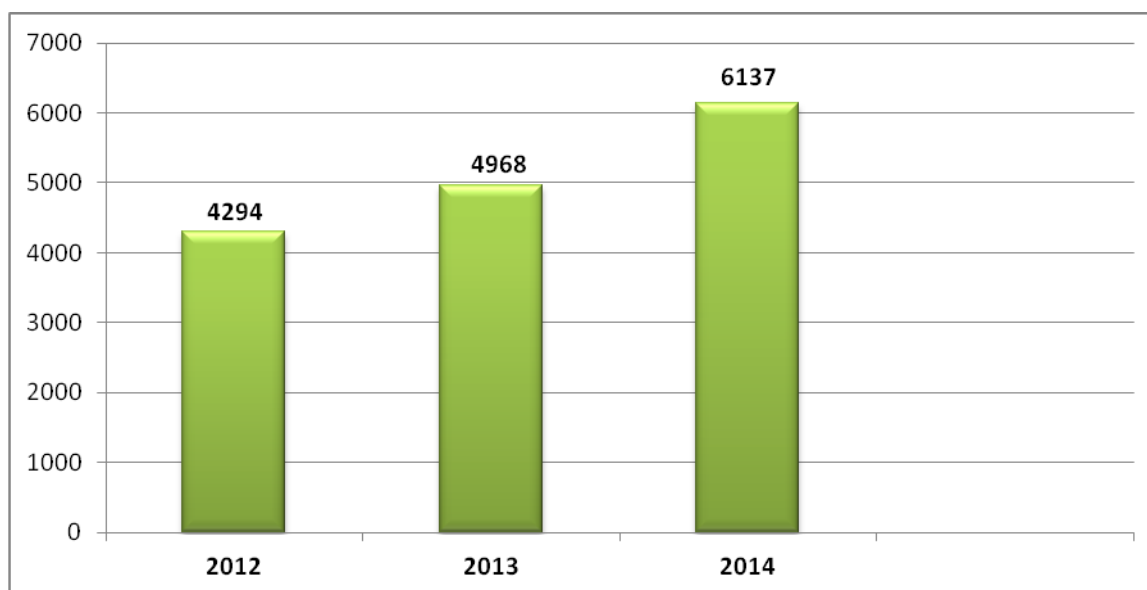

Wykres 8. Najczęściej występujące formy przemocy w rodzinie według pracowników socjalnych ops woj. świętokrzyskiego.

Źródło: *Badania własne*

Pracownicy socjalni zostali także zapytani z jakimi formami przemocy spotykają się najczęściej. Według ankietowanych największy problem stanowi przemoc psychiczna – 78 wskazań, następnie przemoc fizyczna -71 odpowiedzi. Nieco mniej wskazań uzyskało zaniedbanie (20 wskazań). Co istotne, w odniesieniu do lat ubiegłych, widać wzrost stosowania przemocy mieszanej – liczba wskazań na tę formę przemocy w rodzinie wzrosła z 33 wskazań w roku 2013 do 52 w roku 2014. Zaledwie jeden respondent wskazał na przemoc seksualną jako stosowaną formę przemocy w rodzinie.

Ankietowani zostali zapytani o liczbę zdiagnozowanych osób dotkniętych przemocą w 2014 roku na terenie działania ośrodka pomocy społecznej. Na przestrzeni lat 2012-2014 widać w tym obszarze tendencję wzrostową. W odniesieniu do roku 2013, w roku 2014 odnotowano wyraźny wzrost takich przypadków, gdzie liczba ta wzrosła o 24 %.

Wykres 9. Zdiagnozowane przypadki przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych ops.

Źródło: *Badania własne*

W roku 2014, podobnie jak w roku 2013, najczęściej zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie odnotowano w gminach powiatu kieleckiego – 3 032 wskazania, oraz na terenie powiatu jędrzejowskiego – 502 wskazania. Najmniej zaś na terenie powiatu ostrowieckiego – 57 wskazań. Na terenie trzech powiatów województwa świętokrzyskiego – ostrowieckiego, opatowskiego oraz jędrzejowskiego - w odniesieniu do roku 2013 liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w roku 2014 uzyskała tendencję spadkową, w pozostałych natomiast zaobserwowano tendencję wzrostową. Analizując liczbę odnotowanych przypadków przemocy przez pracowników socjalnych w przeliczeniu na 10 tyś. mieszkańców najczęściej obserwujemy w powiatach: kieleckim, kazimierskim oraz włoszczowskim.

Tabela 8. Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w latach 2013-2014 przez ops – dane zagregowane według powiatów.

Powiat	Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w 2013 roku w powiatach województwa świętokrzyskiego	Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w 2014 roku w powiatach województwa świętokrzyskiego
buski	168	245
jędrzejowski	695	502
kazimierski	195	283
kielecki	1 870	3032
konecki	358	374

opatowski	205	134
ostrowiecki	99	57
pińczowski	133	156
sandomierski	189	212
skarżyski	141	241
starachowicki	207	258
staszowski	210	319
włoszczowski	222	324

Źródło: *Badania własne*

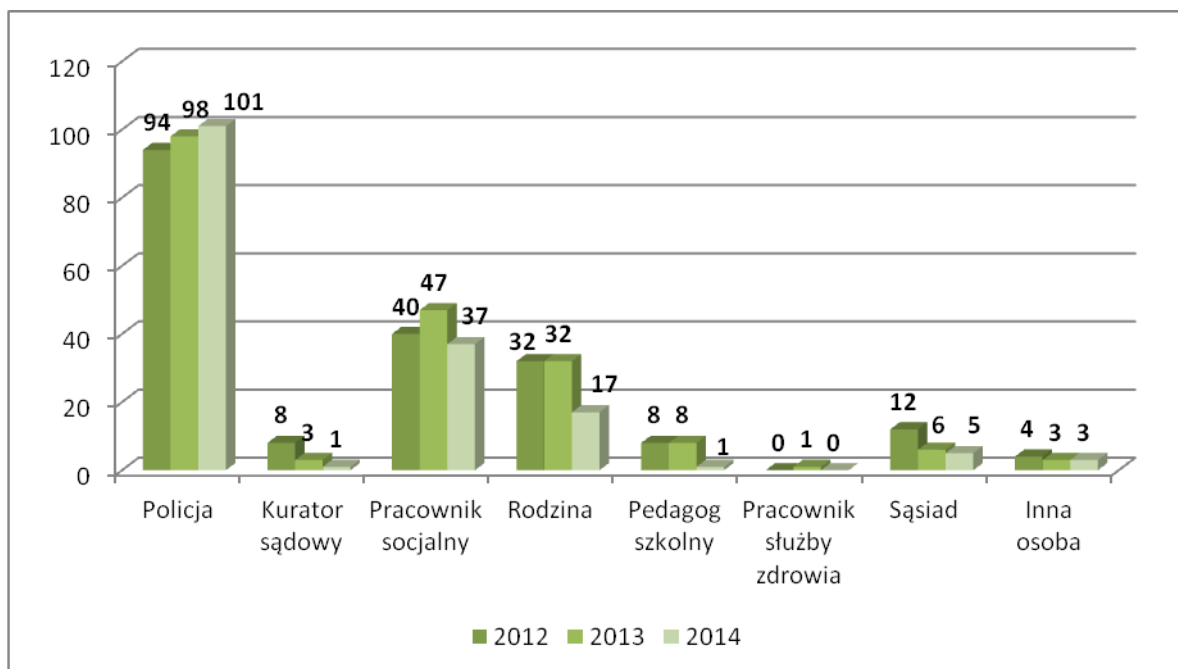
Tabela 9. Średnia liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w 2014 roku na 10 tys. mieszkańców.

Powiat	Liczba mieszkańców w powiatach województwa świętokrzyskiego	Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w 2014 roku w powiatach województwa świętokrzyskiego	Średnia liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w 2014 roku na 10 tys. mieszkańców
buski	73 848	245	33
jędrzejowski	88 521	502	56
kazimierski	34 858	283	81
kielecki	207 145	3032	146
konecki	84 299	374	44
opatowski	55 625	134	24
ostrowiecki	113 321	57	5
pińczowski	41 183	156	37
sandomierski	80 929	212	26
skarżyski	79 068	241	30
starachowicki	93 351	258	27
staszowski	74 410	319	42
włoszczowski	46 853	324	69

Źródło: *Badania własne*

Respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie: skąd najczęściej dochodzą sygnały o występowaniu przemocy w rodzinie? Według ankietowanych, najczęściej informacje te pracownicy socjalni uzyskują od Policji (101 wskazań), z wywiadu środowiskowego pracownika socjalnego (37 wskazań) oraz od rodziny poszkodowanego

(17 wskazań). Najbardziej sygnały o problemie przemocy pracownicy socjalni otrzymują od kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia i innych osób.

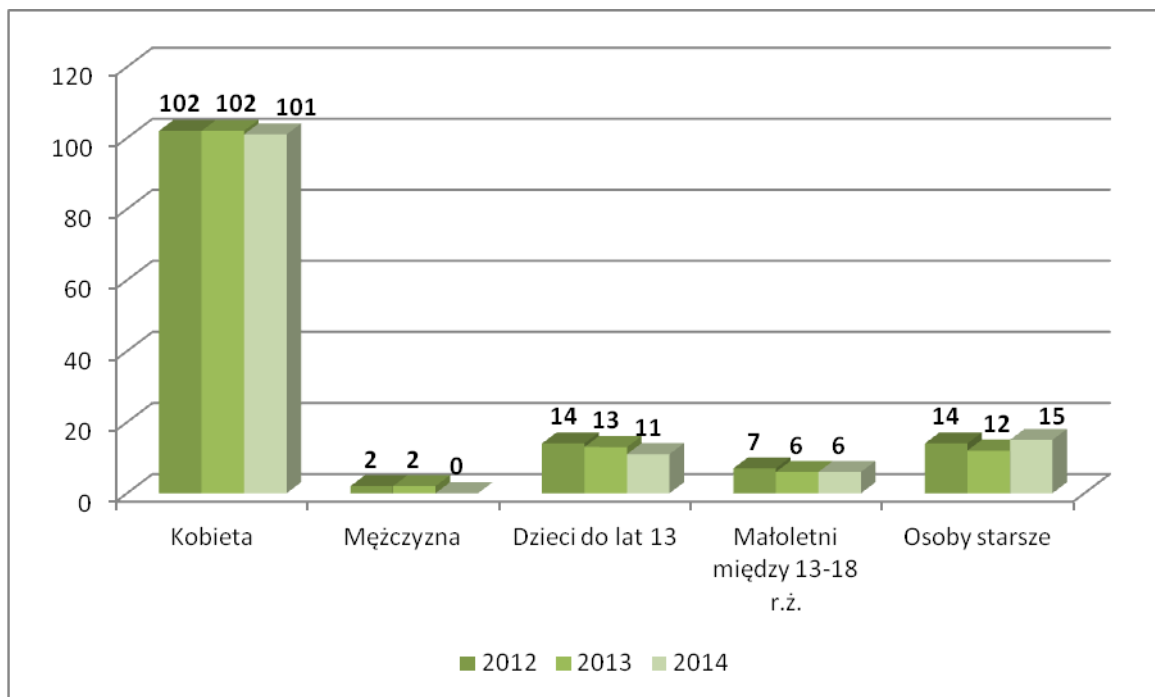

Wykres 10. Źródła informacji o przemocy w rodzinie według pracowników socjalnych ops woj. świętokrzyskiego.

Źródło: *Badania własne*

Według ankietowanych najczęściej sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni – uzyskali oni 102 wskazania.

W 2014 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) ofiarami przemocy zdecydowanie najczęściej były kobiety – 101 wskazań. Na osoby starsze i dzieci do lat 13 wskazało odpowiednio 15 i 11 ośrodków. Osoby małoletnie między 13 a 18 rokiem życia uzyskały 6 wskazań. Co istotne, żaden z ankietowanych ośrodków nie wskazał mężczyzny jako ofiary stosowania przemocy. Szczegółowe zestawienie prezentuje wykres 11.

Wykres 11. Ofiary przemocy według pracowników socjalnych ops z terenu województwa świętokrzyskiego.

Źródło: *Badania własne*

Bardzo ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na obszarze gminy są zespoły interdyscyplinarne. Pracownicy ośrodków pomocy społecznej zostali zapytani: jak często odbywają się posiedzenia zespołu? Ponad połowa ankietowanych odpowiedziała, iż zespół obraduje raz na kwartał (63 wskazania), w 15 gminach posiedzenia odbywają się raz na dwa miesiące, w 11 gminach częściej niż raz w miesiącu, natomiast raz w miesiącu zespół obraduje w 8 gminach. Łącznie na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 roku odbyło się 746 posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych.

Liczba spraw, którymi zajmowały się zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące w gminach województwa świętokrzyskiego w 2014 roku to **3 100**. W odniesieniu do roku 2013 liczba ta wzrosła o 24 % (z 2 494 spraw w 2013 do 3 100 w roku 2014).

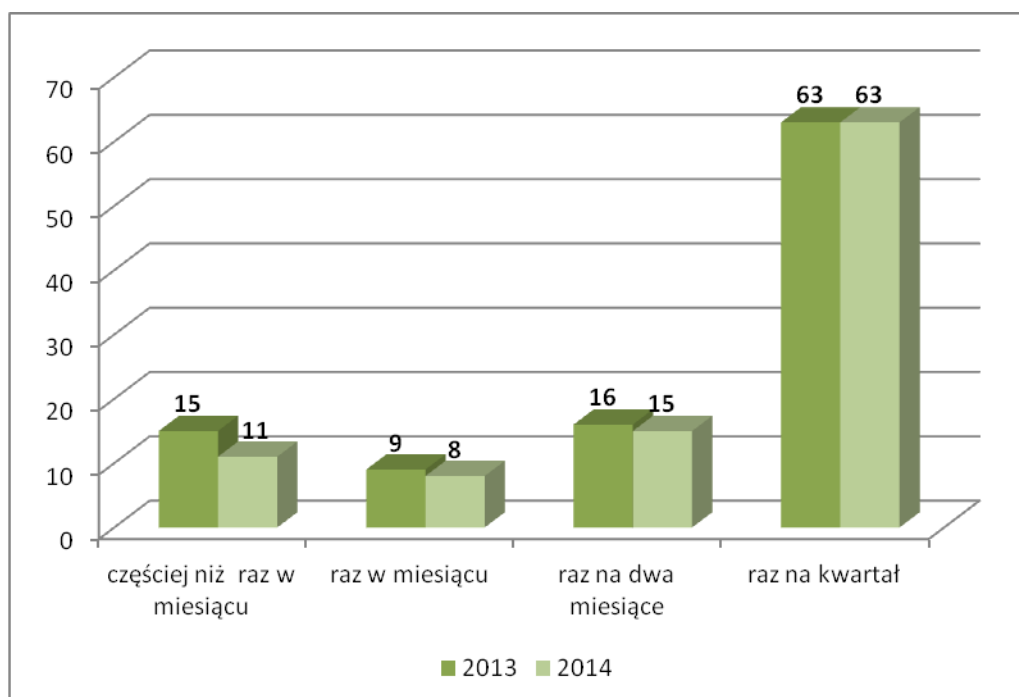
Ankietowani zostali zapytani o czynniki, które mogą zakłócać efektywne funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego. Do najczęściej wymienianych czynników należały:

- negatywne nastawienie sprawców przemocy do proponowanych im form pomocy,
- brak współpracy członków ZI z innymi instytucjami,
- brak bazy lokalowej dla ofiar przemocy,

- niedyspozycyjność członków ZI,
- brak specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- nadmierna biurokracja,
- nadmiar obowiązków służbowych członków zespołu,
- brak szkoleń i gratyfikacji finansowej za wykonywaną pracę,
- brak wystarczających środków finansowych.

Według ankietowanych na zwiększenie efektywności działań zespołu interdyscyplinarnego mogłoby wpłynąć:

- zmiana przepisów prawa dająca większe uprawnienia zespołom interdyscyplinarnym,
- zwiększenie liczby terapeutów, specjalistów i instytucji pomocowych,
- pełna frekwencja i większe zaangażowanie członków ZI,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników,
- zwrot kosztów dojazdu na posiedzenia zespołu,
- wynagrodzenia dla członków zespołu, uproszczenie procedur, rozwój infrastruktury pomocowej,
- większe zaangażowanie instytucji współpracujących z zespołem w pracę zespołu.

Wykres 12. Częstotliwość posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego.

Źródło: *Badania własne*

Respondenci zostali również poproszeni na wskazanie: jak często odbywają się zebrania grupy roboczej funkcjonującej w ramach zespołu interdyscyplinarnego? Ankietowani wskazali, iż najczęściej grupy robocze spotykają się raz w miesiącu (41 wskazań), częściej niż raz w miesiącu grupy robocze obradują w 34 gminach, raz na dwa miesiące w 13, natomiast raz na kwartał grupa odbywa spotkania w 9 gminach.

Każda gmina na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o *przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* ma obowiązek tworzenia i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Według danych uzyskanych z ankiety, większość gmin z terenu województwa świętokrzyskiego posiadają opracowany program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wyjątkiem są gminy: Solec-Zdrój, Tuczępy oraz Łopuszno.

Samorządy gminne województwa świętokrzyskiego, zostały zapytane: czy ośrodek pomocy społecznej prowadzi poradnictwo prawne, psychologiczne oraz socjalne dla osób dotkniętych problemem przemocy?

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące form wsparcia osób dotkniętych przemocą jaką jest poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne wraz z liczbą osób objętych poradnictwem w 2014 roku. Najwięcej osób skorzystało w 2014 roku ze wsparcia socjalnego - 3824 osoby w 73 gminach z terenu województwa świętokrzyskiego – czyli 1000 osób więcej niż w roku 2013. Na najmniejsze wsparcie ofiary przemocy mogą liczyć w zakresie poradnictwa prawnego, gdyż tylko 27 gmin oferuje taką pomoc osobom poszkodowanym. Z poradnictwa psychologicznego w 2014 roku skorzystało łącznie 2279 osób w 40 gminach, czyli o ponad 80% więcej niż w roku 2013.

Tabela 10. Liczba op - ów realizujących poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne.

	Psychologiczne		Prawne		Socjalne	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Tak	40	36	29	27	79	73
Nie	49	61	59	68	14	24
Liczba osób objętych poradnictwem	1251	2279	982	904	2865	3824

Zródło: *Badania własne*

Według danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku 305 sprawców przemocy poddanych zostało oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym na terenie województwa świętokrzyskiego, czyli o 22% mniej niż w roku 2013.

Elementem wpływającym na podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie przemocy w rodzinie są działania takie jak np.: kampanie społeczne, eventy, konferencje, ulotki itp. Spośród wszystkich samorządów gminnych województwa świętokrzyskiego, 22 gminy zadeklarowały, iż w 2014 roku zorganizowało kampanie społeczne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast 23 gmin poinformowało o fakcie opracowania informatora nt. uzyskania możliwości pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Łącznie wydrukowano 19 680 różnego typu ulotek oraz informatorów.

Bardzo istotnym elementem systemu wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie są ośrodki interwencji kryzysowej. Aby ośrodek interwencji kryzysowej spełniał należycie swoje zadania, powinien spełniać minimalne wymagania dotyczące instytucjonalnych form interwencji kryzysowej takich jak m.in.: całodobowa dostępność ośrodka, posiadanie miejsc hostelowych, zaplecze sanitarne, miejsce do przygotowania ciepłych posiłków. Według informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego w strukturach samorządów gminnych funkcjonuje jeden Ośrodek Interwencji Kryzysowej, zlokalizowany w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Tabela 11. Wykaz ośrodków interwencji kryzysowej funkcjonujących na terenie gmin województwa świętokrzyskiego.

	Miejsca hostelowe/ilość	Możliwość ciepłych posiłków	Powierzchnia OIK w m²	Ilość zatrudnionych osób
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim	Tak/10	tak	235,5	6

Źródło: *Badania własne*

W działaniach mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, niezwykle istotne jest podnoszenie kompetencji osób zajmujących się tym obszarem. Ze wszelkiego typu szkoleń, seminariów, warsztatów oraz kształcenia podyplomowego w 2014 roku łącznie osób skorzystało 530 osób z terenu województwa świętokrzyskiego. Analizując otrzymane dane, można zaobserwować znaczny wzrost liczby osób podejmujących studia podyplomowe – ich liczba wzrosła z 1 osoby w roku 2013 do 37 w roku 2014. Szczegółowy wykaz prezentuje tabela poniżej.

Tabela 12. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr ops.

Formy kształcenia	Liczba osób	
	2013	2014
studia podyplomowe	1	37
szkolenia	299	286
seminaria, warsztaty	150	207

Źródło: *Badania własne*

Ankietowani oceniali współpracę z innymi służbami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podobnie jak w roku 2013, respondenci najlepiej ocenili współpracę z Policją – 46 wskazań „bardzo dobrze”, następnie po 22 wskazania uzyskali pedagodzy szkolni oraz kuratorzy sądowi. Najmniej korzystanie oceniona została współpraca z pracownikami ochrony zdrowia oraz Sądami.

Tabela 13. Ocena współpracy ops z innymi służbami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Instytucja	Bardzo dobra	Dobra	Dostateczna	Mierna	Brak współpracy
Pedagodzy szkolni	22	56	12	4	3
PCPR	15	51	18	4	8
Kuratorzy sądowi	22	43	26	5	3
Pracownicy ochrony zdrowia	11	43	25	18	3
Policja	46	41	12	1	0
Sąd	10	46	22	9	8

Źródło: *Badania własne*

VI. Monitoring Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – działania samorządów powiatowych województwa świętokrzyskiego.

Kolejnym elementem monitoringu Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie była realizacja badania ankietowego, którym objęte zostały powiatowe centra pomocy rodzinie z naszego regionu. Pytania ankietowe skierowane do pcpr – ów w znacznej części pokrywały się z pytaniami z kwestionariusza ankiety skierowanego do ops – ów, jednakże uwzględniały one specyfikę zadań samorządów powiatowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W badaniu ankietowym uczestniczyły wszystkie powiatowe centra pomocy rodzinie z województwa świętokrzyskiego.

Pierwszym z pytań zadanych respondentom, było pytanie jak oceniają problem przemocy w rodzinie na obszarze działania pcpr. Analizując poniższe dane tabelaryczne, wyraźnie widać, iż na terenie działalności jednostki zagadnienie przemocy stanowi problem bardzo poważny (5 wskazań) lub raczej poważny (6 wskazań) dwie jednostki wskazały odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Tabela 14. Problem przemocy w rodzinie według pracowników socjalnych pcpr z woj. świętokrzyskiego.

Powiat/Ocena	Bardzo poważny	Raczej poważny	Trudno określić	Raczej nieistotny	Nieistotny	Nie dotyczy
Buski	X					
Jędrzejowski	X					
Kazimierski		X				
Kielecki	X					
Konecki		X				
Opatowski		X				
Ostrowiecki			X			
Pińczowski			X			
Sandomierski		X				
Skarżyski	X					
Starachowicki	X					
Staszowski		X				
Włoszczowski		X				

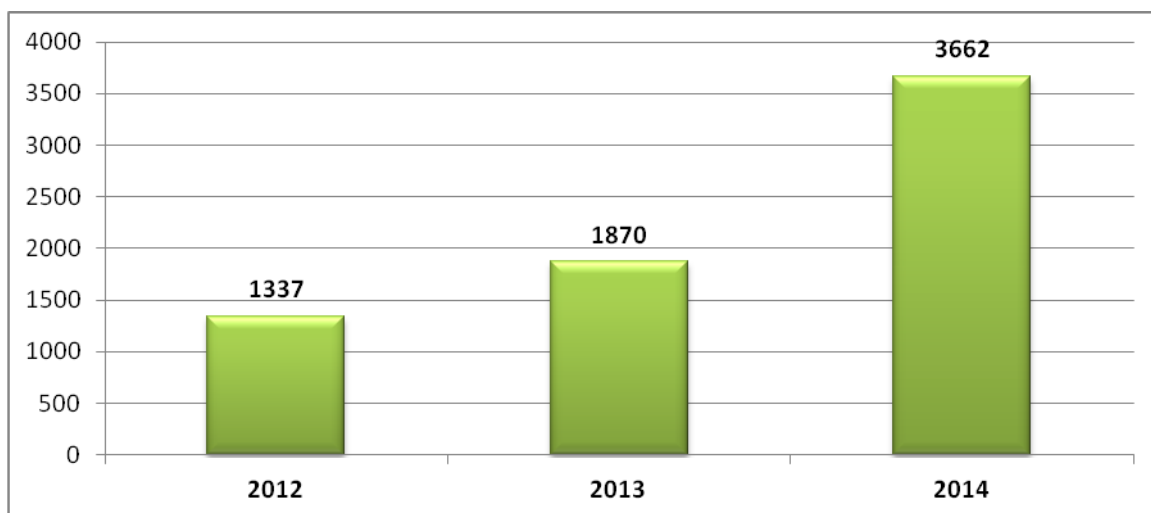
Źródło: Badanie własne

Pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie, zostali zapytani z jakimi formami przemocy w rodzinie spotykają się najczęściej. Odpowiedzi respondentów były następujące:

- Przemoc fizyczna – 6 wskazań,
- Przemoc psychiczna – 8 wskazań,
- Przemoc ekonomiczna – 4 wskazania,
- Zaniedbanie – 6 wskazania,
- Przemoc mieszana - 11 wskazań.

W 2014 roku, podobnie jak w roku 2013, pracownicy pcpr -ów nie odnotowali żadnego przypadku przemocy seksualnej.

W 2014 roku liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie dotyczyła 3 662 osób. W odniesieniu do roku 2013 (1 870 przypadków), liczba osób dotkniętych przemocą wzrosła prawie dwukrotnie, bo o 96 %.

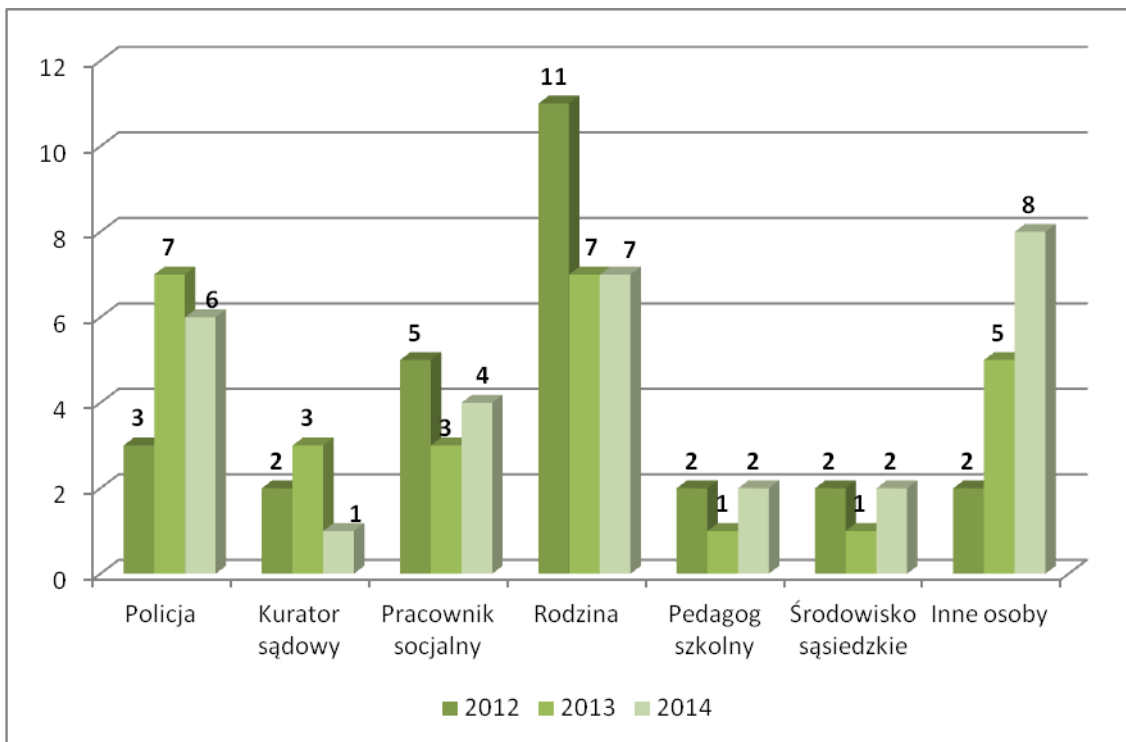

Wykres 13. Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy przez pracowników PCPR w latach 2012-2014.

Źródło: *Badania własne.*

Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie z jakich źródeł dochodzą do nich sygnały o przemocy w rodzinie. Najczęściej respondenci odpowiadali, iż informacje te pracownicy socjalni uzyskują od innych osób (8 wskazań), od rodziny w której występuje przemoc (7 wskazań) oraz od policji (6 wskazań). Pracownicy socjalni jako źródło informacji zostali wskazani w 4 jednostkach. Pedagodzy szkolni oraz środowisko sąsiedzkie, jako źródło informacji o przemocy w rodzinie, zostali wskazani przez 2 centra. Żadnych sygnałów

o problemie przemocy w rodzinie pracownicy pcp-ów nie uzyskują od pracowników służby zdrowia. Szczegółowy wykaz prezentuje wykres poniżej.

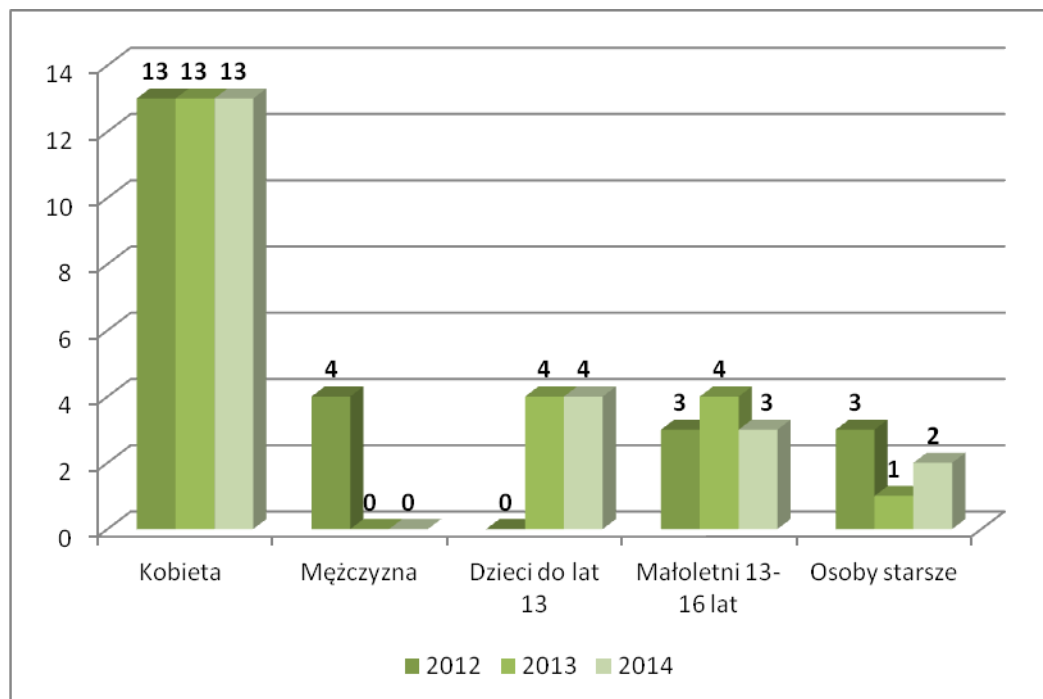

Wykres 14. Najczęściej wskazywane źródła informacji o przemocy w rodzinie według pracowników PCPR w latach 2012-2014

Źródło: *Badania własne.*

Według wszystkich pcp-ów w 2014 roku sprawcą przemocy w rodzinie był mężczyzna - 13 wskazań. Dwa centra wskazały kobietę jako stosującą przemoc.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2014 respondenci wskazywali najczęściej, iż ofiarą przemocy była kobieta (13 wskazań). Kolejnymi najczęściej wskazywanymi odpowiedziami byli: dzieci do lat 13 (4 wskazania) oraz małoletni w wieku 13-16 lat (3 wskazania). Osoby starsze uzyskały dwie odpowiedzi. Analogicznie do 2013 roku, żaden z pcp-ów nie wymienił mężczyzny jako ofiary przemocy. Liczbowe zestawienie ofiar przemocy prezentuje poniższy wykres.

Wykres 15. Ofiary przemocy w rodzinie według pracowników PCPR w latach 2012-2014

Źródło: *Badania własne.*

Respondenci zostali poproszeni o ocenę pracy funkcjonujących w gminach zespołów interdyscyplinarnych. Podobnie jak w roku 2013 – „bardzo dobrze” pracę zespołu interdyscyplinarnego ocenił 1 respondent, natomiast najczęściej praca zespołu oceniana była jako „dobra” – 8 wskazań. Cztery powiatowe centra pomocy rodzinie wskazały odpowiedź „trudno określić”. Nikt z ankietowanych nie wskazał na ocenę złą lub raczej złą.

Najczęściej wymienianymi czynnikami mogącymi zakłócić efektywne funkcjonowanie zespołu w opinii pracowników pcpr-ów były:

- brak współpracy z osobami pokrzywdzonymi i sprawcami przemocy,
- niewystarczające przygotowanie i wiedza członków Zespołu Interdyscyplinarnego do pracy z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc,
- niechęć do zakładania procedury Niebieskiej Karty,
- wypalenia zawodowe członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- brak środków finansowych na doksztalcanie pracowników,
- brak wyspecjalizowanej kadry (psycholog, prawnik),
- nadmierne obciążenie obowiązkami służbowymi pracowników socjalnych,
- problemy lokalowe,
- niechęć do współpracy innych służb,
- brak wymiany informacji między zespołem interdyscyplinarnym a innymi służbami.

Ankietowani zostali zapytani również o to, co w ich opinii mogłoby wpłynąć na zwiększenie efektywności działania zespołu interdyscyplinarnego. Najczęściej padające odpowiedzi to:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie - szkolenia,
- udoskonalanie współpracy międzyinstytucjonalnej,
- przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w obszarze przemocy w rodzinie,
- podejmowanie przez cały zespół interdyscyplinarny zintegrowanych działań skierowanych do osób będących w kryzysie,
- uświadomienie społeczności lokalnej o konieczności szybkiego reagowania na sygnały o występującej przemocy,
- wynagrodzenie za pracę w zespole interdyscyplinarnym,
- szybszy przepływ informacji między służbami.

Na terenie województwa świętokrzyskiego wszystkie samorządy powiatowe posiadają uchwalony program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, z wyjątkiem powiatu koneckiego (w trakcie przygotowywania).

W roku 2014 z poradnictwa psychologicznego, prawnego oraz socjalnego oferowanego przez samorządy powiatowe skorzystało łącznie **3 387** osób. Najwięcej, bo 1 438 osób skorzystało ze wsparcia socjalnego oraz psychologicznego (1 346). Z poradnictwa prawnego skorzystały 603 osoby. W roku 2014 liczba osób korzystających z poradnictwa oferowanego przez pcp-r-y wzrosła niemalże trzykrotnie – z 1 175 w roku 2013 do 3 387 w roku 2014.

Tabela 15. Liczba pcp-r-ów realizujących poradnictwo: psychologiczne, prawne oraz socjalne.

	Psychologiczne	Prawne	Socjalne
Tak	11	10	11
Nie	2	3	2
Liczba osób objętych poradnictwem w 2013 r.	1 346	603	1 438

Źródło: *Badania własne.*

Jednym z zadań realizowanych przez samorzady powiatowe jest realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie. Według danych przekazanych przez pcpr-y w 2014 roku **301** sprawców przemocy poddanych zostało oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym. W odniesieniu do roku 2013 liczba ta wzrosła o 25%. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Program korekcyjno-edukacyjny w latach 2012-2014.

L.p.	Powiat	Liczba osób poddanych oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym w 2012 r.	Liczba osób poddanych oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym w 2013 r.	Liczba osób poddanych oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym w 2014 r.
1	buski	-	11	10
2	jędrzejowski	16	35	28
3	kielecki	150	13	22
4	m. Kielce	113	135	126
5	konecki	12	27	27
6	kazimierski			1
7	skarżyski	16	20	26
8	starachowicki	82	-	-
9	włoszczowski	-	-	9
10	opatowski	-	-	52
11	Ogółem	389	241	301

Źródło: *Badania własne.*

Samorzady powiatowe deklarują, iż na poziomie powiatu funkcjonuje zespół interdyscyplinarny mimo braku obowiązku ustawowego. W 2014 roku funkcjonowanie zespołu zadeklarowało 6 powiatowych centrów pomocy rodzinie.

W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego w powiatach organizowane były kampanie, warsztaty, konferencje, narady, festyny oraz inne inicjatywy społeczne promujące zachowania wolne od przemocy. Wydano również 8 800 różnego typu informatorów (ulotek, kalendarzy, broszur) na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Szczegółowe zestawienie prezentuje tabela poniżej.

Tabela 17. Zestawienie działań podjętych przez samorzady powiatowe województwa świętokrzyskiego w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2014 roku.

Lp.	Powiat	Kampanie społeczne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Informator nt. możliwości uzyskania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie	Konferencje, warsztaty, narady dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Festyny lub inne inicjatywy promujące zachowania wolne od przemocy
1	buski	-	-	Warsztaty dla uczniów w szkołach, warsztaty wychowawcze dla rodziców, warsztaty dla przygotowujących się do zawarcia małżeństwa	Festyn „Nie ma jak rodzina”
2	jędrzejowski	Kampania „Białej wstążki”, akcje informacyjno-edukacyjne	Tak/3 000	Konferencja „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć – razem skuteczniej”	Kampania „Białej wstążki”
3	kazimierski	Świętokrzyskie Dni Profilaktyki, festyn rodzinny „Profilaktyka uzależnień”	Tak	Warsztaty z grupą wsparcia – przemoc domowa, cyberprzemoc, narada z pracownikami jops-ocena zjawiska przemocy	Świętokrzyskie Dni Profilaktyki, festyn rodzinny „Profilaktyka uzależnień”
4	kielecki	„Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem”, „Świętokrzyskie Dni Profilaktyki”	Tak	Warsztaty pn.: „Cyberprzemoc”, „Rodzina wolna od przemocy”, spotkania dla Zespołów Interdyscyplinarnych z przedstawicielami innych instytucji	Piknik integracyjny „Leśne zacisze”, spotkanie wigilijne
5	m.Kielce	Kampania „białej wstążki”, Świętokrzyskie Dni Profilaktyki”, Tydzień Pomocy Ofiarom Prześstępstw, Tydzień Edukacji Prawnej	Tak/4000	Niebieskie Karty w praktyce, „Rola instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, „Rola koordynatora NK w jops”, „Grupa edukacyjno-motywacyjna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie”,	Kampania przeciw przemocy, warsztaty dla rodziców, dzieci i młodzieży w szkołach

				„Grupa korekcyjno- edukacyjna- superwizja”, „Superwizja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Obowiązki oświaty w walce z przemocą”	
6	konecki	„Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem”, Koneckie Dni Profilaktyki	-	Kryzys emocjonalny, Przemoc fizyczna i psychiczna w klasie, Jak sobie radzić z agresją swoją i cudzą?, Przemoc seksualna i ekonomiczna, Aspekty prawne dotyczące przemocy, Zasady postępowania interwencyjnego w sytuacji występowania przemocy w rodzinie, szkolenie z zakresu przemocy dla członków lokalnego systemu wsparcia	Działania w ramach organizacji „Koneckich Dni Profilaktyki”, dyżury w namiocie profilaktycznym, teatry profilaktyczne, organizacja powiatowego konkursu profilaktycznego pn. „Jestem kochany, jestem szczęśliwy”. Organizacja konkursu fotograficznego pn. „Sprawiedliwość i miłość w rodzinie i społeczeństwie”
7	Opatowski	Informacje w zakresie Rzecznika Praw Dziecka	-	Konferencja „Wyjść z alkoholizmu”.	Projekt „Schematom STOP!-pilotaż”
8	ostrowiecki	Artykuły prasowe	Tak/1 400 sztuk	Szkolenia dla uczniów szkół gimnazjalnych, ich rodziców, wychowawców, placówek opiekuńczo- wychowawczych, rodzin zastępczych	-
9	pińczowski	Dwa spotkania poruszające kwestie przemocy w rodzinie, w których wzięło udział 55 osób	Tak/400 sztuk	Przemoc wobec dziecka, cechy osób stosujących przemoc, w jaki sposób pomóc ofiaram przemocy	Namiot profilaktyczny podczas dożynek powiatowych

10	sandomierski	-	-	Spotkania „Radzenie sobie w sytuacjach, kiedy występuje przemoc”, „Moi bliscy”, „Poznawania i nazywanie uczuć”, „Wyrabianie asertywnych zachowań wobec innych”	-
11	skarżyski	„Zróbmy to razem – Kobiety przeciw przemocy”	-	Spotkanie dotyczące poprawy współpracy i wymiany informacji między instytucjami	-
12	starachowicki	Kampania medialna „Między przemocą a niemocą”	-	Debata powiatowa, konferencja podsumowująca projekt „Jeśli nie teraz to kiedy?”	-
13	staszowski	-	-	Przemoc wobec dzieci	-
14	włoszczowski	„Reaguj na przemoc”, kampania Rzecznika Praw Dziecka	-	Spotkanie z przedstawicielami instytucji i służb działającymi na polu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Familiada pod hasłem „Postaw na rodzinę”

Źródło: *Badania własne.*

Poniżej zaprezentowane zostało, w formie tabeli, zestawienie ilościowe zasobów infrastruktury działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie o zasięgu powiatowym (w zestawieniu uwzględniono dane uzyskane z MOPR Kielce). Z informacji przekazanych przez powiatowe centra pomocy rodzinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach ustalono, iż w 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowały następujące podmioty realizujące zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie o zasięgu powiatowym: 4 świetlice środowiskowe, 3 ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy, 8 ośrodków interwencji kryzysowej oraz 6 organizacji pozarządowych

Tabela 18. Zasoby infrastruktury.

L.p.	Powiat	Świetlice środowiskowe	Świetlica socjoterapeutyczna	Ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Organizacje pozarządowe
1	buski					
2	jędrzejowski				x	x
3	kazimierski				x	
4	kielecki	x		x	x	x
5	m.Kielce	x		x		x
6	konecki	x			x	x
7	opatowski	x				
8	ostrowiecki				x	
9	pińczowski				x	
10	sandomierski					
11	skarżyski				x	
12	starachowicki				x	x
13	staszowski			x		
14	włoszczowski					x
15	ogółem	4	0	3	8	6

x- poszczególne zasoby infrastruktury zlokalizowane na terenie powiatów

Źródło: *Badania własne.*

Niezmiernie ważnym elementem systemu wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie są ośrodki interwencji kryzysowej, których zadaniem jest udzielanie pomocy doraźnej osobom, dzieciom, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji kryzysowej w wyniku zdarzenia losowego, sytuacji rodzinnej lub trudnych przeżyć osobistych. Ankietowani zostali zapytani czy na terenie działalności powiatu funkcjonują w/w placówki, czy posiadają miejsca hostelowe oraz miejsca do przygotowania ciepłych posiłków.

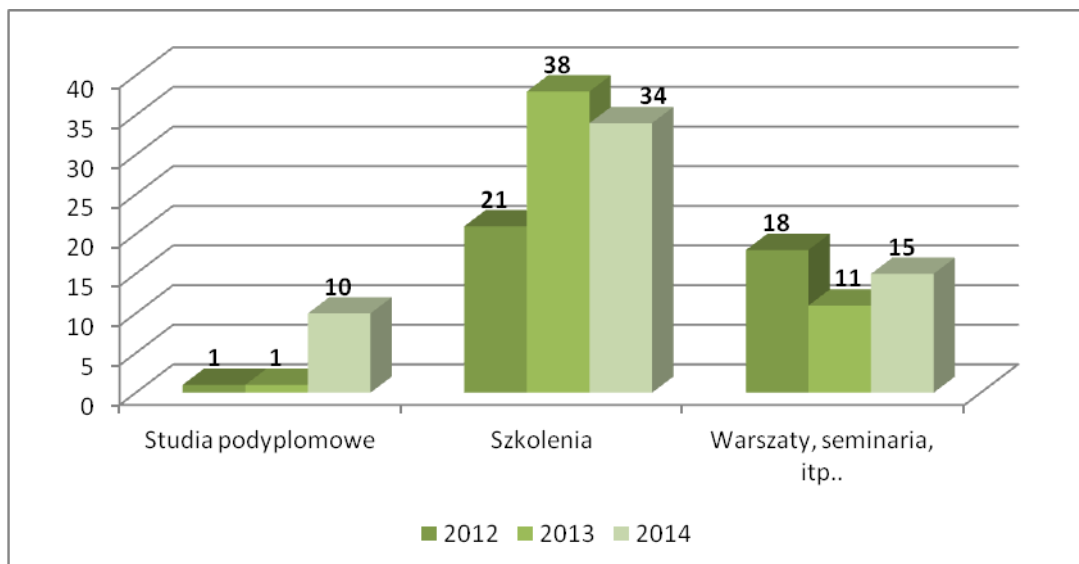
Jak wynika z informacji przekazanych przez pcpr-y tylko w trzech powiatach funkcjonujący Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest czynny całą dobę (powiat jędrzejowski, kazimierski oraz kielecki). W powiatach jędrzejowskim, kazimierskim, kieleckim, pińczowskim oraz skarżyskim ośrodki udostępniają miejsca hostelowe dla ofiar przemocy, łącznie w ilości 41 miejsc. Możliwość przygotowania ciepłego posiłku zapewniają placówki w czterech powiatach: jędrzejowskim, kazimierskim, kieleckim oraz starachowickim. W ośrodkach interwencji kryzysowej na terenie województwa świętokrzyskiego łącznie zatrudnionych jest 24 osoby.

Tabela 19. Wykaz funkcjonujących ośrodków interwencji kryzysowych według pcpr z terenu województwa świętokrzyskiego.

Powiat	Czy funkcjonujący OIK jest czynny całą dobę?	Czy OIK posiada miejsca hostelowe? /ilość	Czy w OIK istnieje możliwość przygotowania ciepłych posiłków?	Ile osób jest zatrudnionych w OIK?
buski	-	-	-	-
jędrzejowski	<i>tak</i>	<i>tak/4</i>	<i>tak</i>	-
kazimierski	<i>tak</i>	<i>tak/4</i>	<i>tak</i>	2
kielecki	<i>tak</i>	<i>tak/30</i>	<i>tak</i>	15
konecki	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	2
opatowski	-	-	-	-
ostrowiecki	-	-	-	-
pińczowski	<i>nie</i>	<i>tak/2</i>	<i>nie</i>	1
sandomierski	-	-	-	-
skarżyski	<i>nie</i>	<i>tak/1</i>	<i>nie</i>	4
starachowicki	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>tak</i>	4
staszowski	-	-	-	-
włoszczowski	-	-	-	-

Źródło: *Badania własne.*

Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie w jaki sposób podnosili swoje kwalifikacje zawodowe w 2014 roku pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie. Najwięcej wskazań uzyskały udziały w szkoleniach, gdzie z terenu województwa świętokrzyskiego uczestniczyło w nich 34 osoby. 15 osób wzięło udział w różnego typu warsztatach i seminariach. Warty podkreślenia jest fakt, iż w roku 2014 aż 10 osób zdecydowało się podnieść swoje kwalifikacje zawodowe poprzez uczęszczanie na studia podyplomowe.

Wykres 16. Podnoszenie kwalifikacji przez kadre powiatowych centrów pomocy rodzinie w latach 2012-2014.

Źródło: *Badania własne.*

Respondenci zostali poproszeni o ocenę współpracy z innymi służbami w kontekście przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rozkład odpowiedzi prezentuje tabela poniżej.

Tabela 20. Ocena współpracy pcpr-ów z innymi służbami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Instytucja	Bardzo dobra	Dobra	Dostateczna	Mierna	Brak współpracy
Pedagodzy szkolni	3	8		2	
Ośrodki Pomocy Społecznej	5	7	1		
Kuratorzy sądowi	2	6	1	3	1
Pracownicy ochrony zdrowia	2	1	3	4	3
Policja	5	5	2	1	
Sąd	3	3	4	2	1

Źródło: *Badania własne.*

Ankietowani wskazali, iż najlepiej współpraca układa się z ośrodkami pomocy społecznej oraz policją (po 5 wskazań „bardzo dobrze”). Najgorzej oceniona została współpraca z kuratorami sądowymi, pracownikami ochrony zdrowia oraz sądem.

VII. Działania Samorządu Województwa Świętokrzyskiego w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały działania podejmowane w 2014 roku przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w ramach realizacji celów Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016.

Szkolenia w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. W dniach 3-4 kwietnia 2014 r. przeprowadzone zostało szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy skierowane do pielęgniarek z terenu województwa świętokrzyskiego. W 17 godzinnym szkoleniu uczestniczyły 23 osoby. Szkolenie objęło zagadnienia:
 - ✓ definicja, cykle, rodzaje, formy przemocy w rodzinie,
 - ✓ akty prawne dotyczące przemocy,
 - ✓ sytuacja psychologiczna dziecka wychowującego się w rodzinie obciążonej przemocą,
 - ✓ diagnoza urazu psychicznego,
 - ✓ relacja dziecka ze sprawcą przemocy i rodzicem ochraniającym, studium przypadku,
 - ✓ praktyczne zasady interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka,
 - ✓ wsparcie i pomoc psychologiczna wobec dzieci- ofiar przemocy domowej, trening kontaktu i rozmowy z ofiarą,
 - ✓ planowanie współpracy z instytucjami, rodzicami w sprawach dzieci doznających przemocy.
2. W dniach 17-18 listopad 2014 r. przeprowadzone zostało szkolenie dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do pracowników Ośrodków Interwencji Kryzysowej oraz Członków Gminnych zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy. W 17 godzinnym szkoleniu wzięły udział 22 osoby. Zagadnienia przedstawione na szkoleniu to:
 - ✓ przemoc w rodzinie - opis zjawiska, czynniki podtrzymujące, konsekwencje, doznania przemocy, sytuacja dziecka krzywdzonego,

- ✓ Kim jest osoba stosująca przemoc, dlaczego to robi?
- ✓ Jak pomagać? Praca z osobą doznającą i stosującą przemoc,
- ✓ Zadania służb, rodzaje narzędzi pomocowych i interwencyjnych, studium przypadku.

Łącznie przeszkolonych zostało 76 osób.

3. W czerwcu 2014 roku zorganizowano cykl seminariów – Sytuacje kryzysowe w rodzinie.

Celem spotkań było omówienie sytuacji kryzysowych w rodzinie - jak je rozpoznawać, jak im zapobiegać, celem było również wskazanie istotnej roli pracownika socjalnego w pomocy rodzinie dotkniętej taką sytuacją.

W seminariach wzięli udział przedstawiciele instytucji pomocy i integracji społecznej, przedstawiciele innych służb społecznych: policji, pedagodzy, pracownicy służby zdrowia. Celem spotkań było spojrzenie na rodzinę w świetle zmian cywilizacyjnych, a przede wszystkim analiza możliwości wsparcia współczesnej rodziny w sytuacjach kryzysowych i konieczność szybkiego reagowania wszystkich służb społecznych na najmniejsze oznaki dysfunkcji, mogące prowadzić do kryzysu. Łącznie podczas seminariów przeszkolono 197 osób.

Wydany został również biuletyn pn. „Sytuacje kryzysowe w Rodzinie” w ilości 800 szt.

Telefon zaufania dla osób w kryzysie

„**Telefon zaufania dla osób w kryzysie 195 25**”. W roku 2014, dzięki działalności Telefonu Zaufania podjęto szereg interwencji we współpracy służb, w wyniku których udaremniono próby samobójcze. Nowy numer wpisał się w ofertę pomocy specjalistycznej. Konieczność zwiększenia dostępności do specjalistycznego poradnictwa na terenie województwa świętokrzyskiego świadczonego w formie anonimowego, bezpłatnego „Telefonu Zaufania” wskazał również Wojewódzki Zespół Interdyscyplinarny działający przy Wojewodzie Świętokrzyskim. Miasto Kielce zapewniło obsługę niniejszego telefonu. Na funkcjonowanie telefonu w roku 2014 z budżetu województwa przyznano dotację w wysokości 2500 zł, z czego wykorzystano 1 610,73 zł.

Dyżury przy telefonie pełnili pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Punktu Interwencyjno – Konsultacyjnego SOW posiadający odpowiednie kwalifikacje. Porady były udzielane całodobowo, również w niedziele i święta.

W katalog spraw które podejmowali rozmówcy to m.in. kryzysy osobiste, problemy wychowawcze z dziećmi, problemy rodzinne, uzależnienia, problemy zdrowotne i relacyjne.

Podjęto łącznie **21** zasadnych interwencji wobec osób pozostających w sytuacjach kryzysowych we współpracy z Policją i przedstawicielami ochrony zdrowia. Interwencje dotyczyły w 14 przypadkach prób samobójczych, w 6 przypadkach – kryzysów osobistych. W wyniku podjętych działań zostało uratowane ludzkie życie – udaremniono 14 prób samobójczych, a w 5 przypadkach udzielono profesjonalnego wsparcia w sytuacji zgłaszania myśli samobójczych.

Z analizy przeprowadzonych rozmów wynika, że 13 dotyczyło kryzysów osobistych, przemoc ujawniło 22 osoby, uzależnienie od alkoholu 21 rozmówców. Ponadto porady w ramach telefonu zaufania dotyczyły w 11 przypadkach problemów zdrowotnych, w dwóch problemów wychowawczych z dziećmi, w jednym mobbingu i zawodów miłosnych, 53 rozmowy miały charakter informacyjno – wspierający. Innych problemów rodzinnych zgłoszono 29.

W ramach ogłoszonego konkursu ofert dotyczącego realizacji *Programu Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi w 2014 roku*, wsparcie finansowe otrzymało **6** organizacji pozarządowych na łączną kwotę: **51 250,00 zł**. Dofinansowanie przeznaczono na:

- ✓ Poradnictwo specjalistyczne w tym: wspieranie ośrodków interwencji kryzysowej, punktów informacyjno-konsultacyjnych, ośrodków wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy– kwota 40 000,00 zł,
- ✓ Programy korekcyjno-edukacyjne dla ofiar i sprawców przemocy– kwota 11 250,00 zł.

W ramach realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej projektu systemowego pn. „Edukacja receptą na lepsze jutro” odbyła się konferencja pt. „Sytuacje kryzysowe w rodzinie”. W konferencji uczestniczyło 197 osób, pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej. Ponadto w roku 2014 w ramach projektu został wydany w nakładzie 800 szt. biuletyn pt. „Sytuacje kryzysowe w rodzinie”. W ramach podnoszenia kwalifikacji kadr jednostek pomocy i integracji społecznej w 2014r. zrealizowane zostały studia podyplomowe na kierunku „Pomoc psychologiczna i interwencja kryzysowa”. Udział w studiach wzięło 60 osób.

REALIZACJA

zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w 2014 r.

Całkowita kwota dotacji 51 250,00 PLN

LP	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Opis realizacji zadania
Poradnictwo specjalistyczne w tym: wspieranie ośrodków interwencji kryzysowej, punktów informacyjno-konsultacyjnych, ośrodków wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy – kwota 40 000,00 PLN			
1.	Stowarzyszenie Rodzina bez Przemocy Ul Słoneczna 9, 25-731 Kielce	<i>Minimalizowanie skutków przemocy wśród mieszkańców miasta Kielce uwikłanych w przemoc domową</i>	W ramach realizacji projektu w punkcie informacyjno konsultacyjnym dla osób doświadczonych przemocą lub doznających przemocy w rodzinie zorganizowane zostały dyżury specjalistów, którzy udzielali porad, konsultacji i wsparcia psychicznego beneficjentom zgłaszającym się do punktu. Punkt uruchomiony był w godz. 16.00-19.00 w poniedziałki. Ponadto zorganizowany został cykl dziesięciu trzygodzinnych spotkań podczas których omawiane były formy, skutki, mechanizmy zjawiska przemocy w rodzinie, jak również aspekty prawne dla osób doznających przemocy. Z poradnictwa w punkcie informacyjno-konsultacyjnym skorzystało 41 osób, zaś w grupie wsparcia 10. Objęto opieką 8 dzieci uczestników grupy wsparcia.
2.	Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie „Przystań” Ul. Murarska 11, 27-200 Starachowice	<i>Działania wspierające osoby doznające przemocy</i>	W ramach realizacji zadania prowadzone były dyżury w Ośrodku Pomocy Rodzinie, przeprowadzone zostały konsultacje prawne w wymiarze 78 godz., a także zajęcia treningu zastępowania agresji / 10 spotkań obejmujących 30 godz./ W trakcie dyżurów w OPR udzielono 198 porad, podczas konsultacji prawnych 118. W treningu zastępowania agresji uczestniczyło 8 młodych kobiet.
3.	Stowarzyszenie na Rzecz Ofiar Przemocy „Bezpieczny Dom” Ul. 1 Maja 57, 25-511 Kielce	<i>Poradnictwo specjalistyczne w tym: wspieranie ośrodków interwencji kryzysowej, punktów informacyjno-konsultacyjnych, ośrodków wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy.</i>	W ramach realizacji projektu została udzielona specjalistyczna psychoterapeutyczna pomoc grupowa w wymiarze 60 godz. dla 25 osób. Ponadto udzielona została specjalistyczna, holistyczna pomoc indywidualna: - prawna / 120 godz./, - z zakresu przeciwdziałania przemocy/ 60 godz./, - pedagogicznej / 60 godz./, - terapii uzależnień / 60 godz./, - psychologicznej / 40 godz./ Łącznie z poradnictwa indywidualnego skorzystało w sumie 316 beneficjentów.

4.	Caritas Diecezji Kieleckiej, Ul. Jana Pawła II 3 25-013 Kielce	<i>Punkty informacyjno-konsultacyjne</i>	<p>W ramach realizacji projektu udzielone zostało specjalistyczne poradnictwo informacyjno konsultacyjne w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocy prawnej w wymiarze 72 godz. -pomocy psychologicznej w wymiarze 72 godz. <p>W ramach projektu wsparciem objętych zostało 106 beneficjentów z : Miasta Kielce, powiatu kieleckiego, jędrzejowskiego, koneckiego.</p>
Programy korekcyjno-edukacyjne dla ofiar i sprawców przemocy– kwota 11 250,00 PLN			
5.	Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie „Przystań” Ul. Murarska 11, 27-200 Starachowice	<i>„Praca terapeutyczna z ofiara i sprawcą przemocy”</i>	<p>W ramach realizacji projektu przeprowadzone zostały zajęcia dla sprawców przemocy. Zajęcia odbywały się w każdą środę w godz. 15.15-18.15 z wyłączeniem 6 tyg. na przełomie czerwca i lipca . Przeprowadzono 60 h konsultacji, w trakcie których udzielono 37 porad. Ponadto odbywały się zajęcia dla grupy kobiet krzywdzonych / grupa 14-osobowa/. Spotkania odbywały się w każdą środę w godz. od 16.00-19.00. Łącznie przeprowadzonych zostało 78 godz. Adresatami było łącznie 51 osób pochodzących z terenu powiatu starachowickiego.</p>
6.	Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie, Ul. Karczówkowska 36 25-711 Kielce	„Kobiety nie biją”	<p>W ramach projektu zrealizowany został program edukacyjno-korekcyjny „ Kobiety nie biją” skierowany do kobiet odsiadujących karę pozbawienia wolności- składał się z 3 sesji po 4 godziny oraz 10 godzin konsultacji. Program zrealizowany został na terenie Aresztu Śledczego w Kielcach. Beneficjentami projektu była grupa 10 kobiet osadzonych w areszcie za przestępstwa związane z przemocą.</p>

VIII. Realizacja celów Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na podstawie analizy uzyskanych wskaźników.

Na podstawie szczegółowej diagnozy problemu przemocy w rodzinie w województwie świętokrzyskim opracowanej na potrzeby Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016, wypracowana została część programowa, która operacjonalizuje założone cele, wskazuje kierunki działań, zakłada wskaźniki realizacji celów programu. Wyznaczone działania w części Programowej mają charakter kaskadowy tj. przypisane są do poszczególnych poziomów samorządu terytorialnego zgodnie z zakresem kompetencji.

W niniejszym rozdziale omówiona została realizacja celów Programu mierzona wielkością osiągniętych wskaźników na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego.

Samorządy Gminne

Cel I Podnoszenie wiedzy i wrażliwości społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie oraz kształtowanie postaw wolnych od przemocy.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba kampanii w które włączają się samorządy gminne.	22 gminy
Liczba gmin, które posiadają program przeciwdziałania przemocy w rodzinie	99 gmin Gminy które nie posiadają programu: Solec-Zdrój, Tuczępy, Łopuszno (3 gminy)

Cel II Wyższy poziom jakości i skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doznającym przemocy.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje na studiach podyplomowych	37 osób
Liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	286 osób
Liczba osób uczestniczących w warsztatach, seminariach itp	207 osób

Cel III Wspieranie interdyscyplinarnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba gmin, w których funkcjonuje zespół interdyscyplinarny	102 gminy tj. 100%
Częstotliwość posiedzeń zespołu	częściej niż raz w miesiącu – 11 gmin, raz w miesiącu – 8 gmin, raz na dwa miesiące – 15 gmin, raz na kwartał – 63 gminy
Liczba spraw, którymi zajmowały się zespoły interdyscyplinarne	3100
Częstotliwość posiedzeń grup roboczych	częściej niż raz w miesiącu – 34 gmin, raz w miesiącu – 41 gmin, raz na dwa miesiące – 13 gmin, raz na kwartał – 9 gmin

Cel IV Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba świetlic środowiskowych	42
Liczba punktów informacyjno - konsultacyjnych	29
Liczba ośrodków wsparcia	0

Cel V Diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba badań i analiz przeprowadzonych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	9 gmin deklaruje realizację tego typu badań

Samorządy Powiatowe

Cel I Podnoszenie wiedzy i wrażliwości społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie oraz kształtowanie postaw wolnych od przemocy.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba imprez kulturalno – rozrywkowych promujących zachowania wolne od przemocy	10 powiatów deklarowało organizację kampani społecznych promujące profilaktykę przemocy w rodzinie, w 8 powiatach zorganizowane zostały festyny, familiady i inne promujące zachowania wolne od przemocy
Liczba powiatów, które posiadają program przeciwdziałania przemocy w rodzinie	14 powiatów

Cel II Wyższy poziom jakości i skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doznającym przemocy.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje na studiach podyplomowych	10 osób
Liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	34 osoby
Liczba osób uczestniczących w warsztatach, seminariach itp	15 osób
Liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno - edukacyjnym	301 osób

Cel III Wspieranie interdyscyplinarnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba osób, którym udzielono poradę	Poradnictwo psychologiczne – 1 346 osób, poradnictwo prawne – 603 osób, poradnictwo socjalne - 1 438 osób
Liczba zorganizowanych narad, zebrań itp. specjalistów z różnych dziedzin w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13 powiatów deklaruje, iż organizowane są tego typu narady.

Cel IV Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba ośrodków interwencji kryzysowej	8
Świetlice środowiskowe o zasięgu powiatowym	4
Liczba świetlic socjoterapeutycznych o zasięgu powiatowym.	0
Liczba ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie	3

Cel V Diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba badań i analiz przeprowadzonych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	0
Liczba rozdyskretybrowanych informatorów dot. możliwości uzyskania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie	Informatory opracowane były w 5 powiatach łączny nakład 4 800 egzemplarzy.

Samorząd Województwa

Cel I Podnoszenie wiedzy i wrażliwości społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie oraz kształtowanie postaw wolnych od przemocy.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba kampanii społecznych i akcji edukacyjnych.	Konferencja Razem Przeciw Przemocy
Liczba emisji spotów w mediach lokalnych	0

Cel II Wyższy poziom jakości i skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doświadczającym przemocy.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba przeszkolonych osób	242 osoby
Liczba zorganizowanych konferencji, warsztatów, seminariów, szkoleń itp.	3
Liczba wydanych opinii na temat opracowywanych i aktualizowanych samorządowych programów przeciwdziałania przemocy.	0

Cel III Wspieranie interdyscyplinarnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba przeszkolonych członków zespołów interdyscyplinarnych	162 osoby
Liczba zainicjowanych działań, których celem jest wymiana doświadczeń między specjalistami z różnych dziedzin w obszarze przemocy w rodzinie.	1

Cel IV Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki	Realizacja
Liczba działań podejmowanych na rzecz rozwoju oik, pik, mieszkań chronionych.	0

Cel V Diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie

Wskaźniki	Realizacja
Liczba badań i analiz przeprowadzonych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie województwa	1

IX. Podsumowanie

Monitoring Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2014 stanowi podsumowanie efektów realizowanych działań na „półmetku” jego funkcjonowania. Budowanie systemowych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy to praca interdyscyplinarna wymagająca zaangażowania wielu podmiotów i środowisk. Skuteczność realizacji celów wyznaczonych w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 uzależniona jest od synergii działań wielu instytucji. Jednym z kluczowych elementów programu było uświadomienie wszystkim realizatorom, a także mieszkańcom naszego regionu, iż przemoc w rodzinie jest istotnym problemem społecznym, powodującym szerokie i tragiczne skutki. Jej następstwa, prowadzące do wykluczenia społecznego jednostki lub grupy przenoszone są z pokolenia na pokolenie.

Rok 2014 był trzecim z kolei rokiem realizacji w województwie świętokrzyskim Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Analiza wyników monitoringu realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na przestrzeni lat 2011-2014 pozwala na dokonanie analizy dynamiki zmian poszczególnych wskaźników.

Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie określające jego skalę jest procesem trudnym ze względu na fakt, iż ofiary przemocy często nie zgłaszają nikomu tego problemu. Osoby, które mają wiedzę lub uzasadnione podejrzenia, iż w rodzinie dochodzi do przemocy w żaden sposób nie reagują. Kolejnym elementem utrudniającym jednoznaczną ocenę danych pochodzących z oficjalnych statystyk: policyjnych, wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej, są zmieniające się uwarunkowania sprawozdawcze i proceduralne.

Do diagnozy problemu przemocy w rodzinie w ramach monitoringu Wojewódzkiego Programu Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 zastosowane zostały dwie metody badawcze tj. analiza danych zastanych oraz metoda kwestionariusza ankiety. Analiza danych zastanych obejmowała obszary takie, jak: dane statystyczne Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach, dane statystyczne Sądu Okręgowego w Kielcach, dane statystyczne Prokuratury Okrękowej w Kielcach. Dane z ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie zbierane były przy pomocy kwestionariusza ankiety.

Najważniejsze dane i wnioski wynikające z analizy zjawiska przemocy w rodzinie w regionie:

- Na przestrzeni lat 2012-2014 obserwujemy wzrost liczby wypełnionych przez funkcjonariuszy policji „niebieskich kart” w tym formularzy wszczynających

procedurę, formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury. Kwestią wymagającą szczególnej analizy jest wzrost rok do roku (2013 do 2014) liczby formularzy wszczynających procedurę o 1186, (2013 r. - 1765 -2014 r. - 2951). O ile sam wzrost liczby formularzy wszczynających procedurę nie powinien dziwić ponieważ należy zakładać, iż jest to efekt wzmożonych działań profilaktycznych, kampanii medialnych mających na celu wzrost świadomości społecznej w zakresie reagowania na przypadki przemocy w rodzinie, szkoleń dla funkcjonariuszy policji i innych służb, to tak znaczny wzrost w zakresie w/w danych wymaga głębszych analiz, które odpowiedzą na pytanie dotyczące przyczyn tego stanu.

- Osoby dotknięte przemocą w regionie świętokrzyskim to najczęściej kobiety do 65 roku życia, mieszkające na wsi.
- W roku 2014 odnotowano wzrost liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu. W roku 2013 były to 1572 osoby, co stanowi 72% wszystkich osób co do których istnieje podejrzenie, iż stosują przemoc w rodzinie, natomiast w roku 2014 r. było to 2472 osoby, co stanowi 70 % wszystkich osób co do których istniało podejrzenie, iż stosują przemoc.
- Według danych z Prokuratury Okręgowej na przestrzeni lat 2012-2014, w przypadku postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 §1 k.k, w roku 2014 odnotowano największą liczbę postępowań tego typu prowadzonych przez prokuraturę. W roku 2012 liczba w/w postępowań wyniosła 1 842, w roku 2013 nastąpił spadek i liczba ta wyniosła 1 751. Rok 2014 to ponowny wzrost liczby postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 §1 k.k, gdzie liczba ta wyniosła 1 853.
- Według danych Sądu Okręgowego w Kielcach liczba osób osądzonych o czyn z art. 207 §1 k.k w odniesieniu do roku 2013 wzrosła o 57%. Analogicznie liczba osób skazanych o czyn z art. 207 §1 k.k ogółem wzrosła w 2014 r. o 28 %.
- Rodzajem kary najczęściej orzekanym przez Sądy w województwie świętokrzyskim wobec osób skazanych z art. 207 § 1 k.k. w latach 2012-2014 była kara pozbawienia wolności. W 2014 r. na karę pozbawienia wolności skazano 472 osoby, w tym warunkowo zawieszono wykonanie kary 424 osobom. Najwięcej, bo wobec 383 osób skazanych na karę pozbawienia wolności, orzeczony wymiar kary mieścił się w przedziale od 6 miesięcy do 1 roku.
- Według opinii pracowników socjalnych najczęstszą formą przemocy z jaką spotykają się w swojej praktyce zawodowej jest przemoc psychiczna oraz przemoc fizyczna.

Zwraca uwagę fakt, iż w 2014 roku ankietowani częściej niż w latach poprzednich wskazywali na przemoc mieszaną.

- Na przestrzeni lat 2012-2014 w zakresie zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych obserwujemy tendencję wzrostową. W odniesieniu do roku 2013, w roku 2014 odnotowano wzrost takich przypadków o 24 %.
- Najwięcej zdiagnozowanych przez pracowników socjalnych przypadków przemocy w rodzinie w 2014 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców odnotowano w powiecie: **kieleckim, kazimierskim oraz włoszczowskim**.
- Liczba spraw, którymi zajmowały się zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące w gminach województwa świętokrzyskiego w 2014 roku to **3 100**. W odniesieniu do roku 2013 liczba ta wzrosła o 24 % (z 2 494 spraw w 2013 do 3 100 w roku 2014).
- 99% gmin z terenu województwa świętokrzyskiego posiada opracowany program przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gminy: **Solec-Zdrój, Tuczępy oraz Łopuszno** w 2014 roku nie posiadały opracowanego programu. Wszystkie samorządy powiatowe posiadają uchwalony program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, z wyjątkiem powiatu koneckiego (w trakcie przygotowywania).
- Oferta poradnictwa ośrodków pomocy społecznej w zakresie wsparcia ofiar przemocy w 2014 roku prezentuje się w sposób następujący:
 - ❖ ze wsparcia socjalnego skorzystały 3824 osoby w 73 gminach z terenu województwa świętokrzyskiego –1000 osób więcej niż w roku 2013,
 - ❖ najmniejsze wsparcie ofiary przemocy uzyskały w zakresie poradnictwa prawnego- tylko 27 gmin oferowało taką pomoc,
 - ❖ z poradnictwa psychologicznego w 2014 roku skorzystało łącznie 2279 osób w 40 gminach, czyli o ponad 80% więcej niż w roku 2013.

W roku 2014 z poradnictwa psychologicznego, prawnego oraz socjalnego oferowanego przez samorządy powiatowe skorzystało łącznie **3 387** osób:

- ❖ najczęściej, bo 1 438 osób korzystało ze wsparcia socjalnego oraz psychologicznego (1 346).
- ❖ z poradnictwa prawnego skorzystały 603 osoby.

W roku 2014 liczba osób korzystających z poradnictwa oferowanego przez pcp-r-y wzrosła niemalże trzykrotnie – z 1 175 w roku 2013 do 3 387 w roku 2014.

- Według danych przekazanych przez pcpr-y wynika, iż w 2014 roku **301** sprawców przemocy poddanych zostało oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym. W odniesieniu do roku 2013 liczba ta wzrosła o 25%.
- Spośród wszystkich samorządów gminnych województwa świętokrzyskiego, 22 gminy zadeklarowały, iż w 2014 roku zorganizowały kampanie społeczne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast 23 gminy poinformowały o fakcie opracowania informatora nt. uzyskania możliwości pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Łącznie w regionie w jednostkach wydano: 19 680 różnego typu ulotek oraz informatorów.

Efektywność synergii działań na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie widoczna jest w kilku znaczących efektach osiągniętych w ramach realizacji Programu takich, jak:

- intensyfikacja działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która przyczynia się do ujawniania większej liczby przypadków występowania przemocy w rodzinie;
- funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych we wszystkich gminach województwa świętokrzyskiego. Wzrosła także intensywność pracy zespołów interdyscyplinarnych;
- wzrost liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym oraz socjalnym realizowanym przez ośrodki pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim;
- intensyfikacja organizowanych przez samorzady gminne kampanii mających na celu podnoszenie wiedzy i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, co ma znaczący wpływ na kształtowanie postaw wolnych od przemocy;
- wzrost liczby pracowników socjalnych podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe na różnego typu studiach, szkoleniach czy warsztatach i seminariach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskazówki dla podmiotów bezpośrednio realizujących Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawę wszelkich działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie powinna stanowić rzetelna diagnoza problemu przemocy i stanu funkcjonowania sprawcy. Interdyscyplinarna współpraca instytucji prowadzących

działania na rzecz przeciwdziałania przemocy zapewnia większą skuteczność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osoby stosującej przemoc.

Program powinien opierać się na wartościach i przekonaniach dotyczących specyfiki zjawiska przemocy domowej i sposobów jej powstrzymywania wyznaczanych przez współczesne standardy pomagania ofiarom przemocy w rodzinie i współpracy z innymi podmiotami. Punktem wyjścia do pracy z osobami doznającymi przemocy jest konieczność przyjęcia przekonań dotyczących specyfiki zjawiska przemocy domowej, takich jak *(Kluczyńska S., Zasady pomocy psychologicznej dla dorosłych ofiar przemocy w rodzinie)*:

- za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara,
- nie ma żadnego uzasadnienia i usprawiedliwienia stosowania przemocy, zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach ofiary; jest to jeden z objawów doznanego urazu,
- pomaganie ofiarom przemocy należy traktować jako działanie zmierzające do odbudowania ich osobistej mocy, poprzez wzmacnianie poczucia podmiotowości i wpływu, aby czuły się autorami planowanych i realizowanych zmian,
- wychodzenie z przemocy jest procesem wieloetapowym i trzeba go rozpatrywać indywidualnie, szanując tempo i gotowość ofiary do zmian; od działań dyrektywnych w sytuacji zagrożenia i utraty kontroli nad sytuacją i własnym zachowaniem, po działania oparte na współpracy,
- przemoc w rodzinie jest procesem charakteryzującym się swoistym przebiegiem i dynamiką relacji, powtarzającymi się cyklami, eskalacją i specyficznymi dla niej mechanizmami psychologicznymi,
- kierując się potrzebą powstrzymania przemocy, należy wobec osób stosujących przemoc wykorzystywać przewidziane prawem środki prewencyjne, karne i probacyjne, a zwłaszcza ułatwić sprawcom dostęp do profesjonalnych form oddziaływań korekcyjno– edukacyjnych.

Załącznik 1. Infrastruktura instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie – w oparciu o bezpośrednie informacje z gmin województwa świętokrzyskiego.

- ankietowani z ośrodków oznaczonych kolorem niebieskim wskazali, iż na terenie ich gminy nie funkcjonuje żaden z wymienionych obiektów (38 gmin)
■ ankietowani z ośrodków oznaczonych kolorem czerwonym, nie udzielili żadnej odpowiedzi (2 gminy)

Gminy	Świetlica środowiskowa	Świetlica socjoterapeutyczna	Ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy	Punkt Interwencji Kryzysowej	OIK	NGO	Inne podmioty
Powiat buski							
Busko-Zdrój	ul. Kościuszki 20, Busko-Zdrój					Buski Ośrodek Trzeźwości „Zdrój”, ul. Sikorskiego 10	Grupa Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej, Grupa Psychoedukacyjna dla Ofiar Przemocy Domowej, ul. Kościuszki 2A, Busko-Zdrój
Gnojno							
Nowy Korczyn							
Pacanów	Rataje Słupskie						
Solec-Zdrój							
Stopnica	Czyżów 2, Bosowice 79, Jastrzębiec 34, Kłępie Dolne 46, Kłępie Górne 91, Mietel 47, Skrobaczów 41, Stopnica, ul. K. Wielkiego 23, Strzałków 51,						

	Smogorzów 38, Topola 32A, Szczytniki 12a, Suchowola 71, Żerniki Dolne 16a, Stopnica, ul. Kazimierza Wielkiego 23, Kuchary						
Tuczępy							Tuczępy 37, 28-142 Tuczępy
Wiślica							
Powiat jędrzejowski							
Imielno							Rodzinny Punkt Informacyjno- Konsultacyjny ds.. Uzależnień i Przemocy, Imielno, ul. Cmentarna 6, 28-313 Imielno
Jędrzejów	Ognisko Wychowawcze "Caritas", ul. Jana Pawła II 3, Jędrzejów						
Małogoszcz							
Nagłowice	Słęcin 32, 28-362 Nagłowice, Deszno, 29-362 Nagłowice						
Oksa							Punkt Przyjęć Interesantów, ul. Jędrzejowska 16
Sędziszów	ul. Dworcowa 26, 28-340 Sędziszów						
Słupia Jędrzejowska							
Sobków							
Wodzisław							

Powiat kazimierski							
Bejsce							
Czarnocin							
Kazimierza Wielka	Samorządowa Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 14	Cudzynowice 97, 28-500 Kazimierza Wielka			Ul. Kościuszki 15, Kazimierza Wielka		Rodzinny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, ul. Partyzantów 4
Opatowiec							Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy, ul. Rynek 16
Skalbmierz							
Powiat kielecki							
Bieliny							Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Współuzależnień, ul. Partyzantów 3, 26-004 Bieliny
Bodzentyń							
Chęciny	1.ul. Franciszkańska 10, 26-060 Chęciny, 2.Lukowa, 26-060 Chęciny,3. Siedlce, 26-060 Chęciny, 4.Wolica, ul. Kolejowa 2 5.CKiS Chęciny: Miedzianka, Ostrów 65a, Czerwona Góra 8					ul. Franciszkańska 10, 26-060 Chęciny	
Chmielnik	ul. Dygasińskiego 12, Chmielnik	Przy Kościele Parafialnym w Chmielniku					
Daleszyce	ul. Sienkiewicza 11, 26-021 Daleszyce						
Górno	ZS w Górnio. Bęczkowie, w Woli						Punkt konsultacyjny, Górno 169

	Jachowej						
Kielce MOPR *	<p>1.Świetlica środowiskowa „Beczka” prowadzona przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Miejsce dla Ciebie” Kielcach przy ul. Barwinek, pawilon 28.</p> <p>2.Świetlica środowiskowa „Brachu” prowadzona przez Stowarzyszenie PROREW w Kielcach przy ul. Szymanowskiego 3/58.</p> <p>3.Świetlice środowiskowe prowadzone przez Caritas Diecezji Kieleckiej z siedzibą w Kielcach, przy ul. Jana Pawła II 3.</p> <p>Poszczególne świetlice mieszczą się odpowiednio:</p> <p>*Świetlica środowiskowa „Pod Aniołem” ul. Mieszka I 48 w Kielcach,</p> <p>*Świetlica środowiskowa „U Józefa” ul.</p>						

	<p>Turystyczna 3 w Kielcach. 4.Świetlica środowiskowa prowadzona przez Świętokrzyski Oddział Regionalny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, ul. Warszawska 147 w Kielcach. 5.Świetlica środowiskowa działająca w Kielcach przy ul. Chęcińskiej 3, prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, ul. Śląska 8/75.</p>						
Łagów							
Łopuszno							
Maslów	<p>Ciekoty, Barcza, Wiśniówka, Dolina Marczakowa</p>						<p>Filia Ośrodka dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem, ul. Jana Pawła II 5, 26- 001 Masłów</p>
Miedziana Góra						<p>1.Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Przeciwdziałania Patologiom Społecznym „Plusik”, ul. Kościelna 3, Kostomłoty</p>	

						<p>Drugie. 2. Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” – Klub Młodzieżowy „Wolna Strefa”, ul. Podmiejska 142, Kostomłoty</p> <p>Pierwsze 3. Stowarzyszenie Spektrum Możliwości, ul. Urzędnicza 18, 4.</p> <p>Stowarzyszenie Przeciwdziałające Patologiom Społecznym „Zdrowy Tumlin”, Tumlin</p>	
Mniów	Mniów, ulica Sejmowa, ul. Centralna, Zaborowice, Szymalków						
Morawica							
Nowa Słupia							
Piekoszów							
Pierzchnica	Kluby „Wolna strefa”, Pierzchnica, ul. Mickiewicza 1						
Raków	Chańcza 24, Szumsko 37, Raków, ul. Buźnicza 11a					Gminne Towarzystwo Sportowe, 26-035 Raków	
Sitkówka - Nowiny	ul. Parkowa 52, 26-052 Nowiny						
Strawczyn							Punkt konsultacyjny, 6 świetlic wiejskich

Zagnańsk	Samsonów 19, Zagnańsk ul. Spokojna 15						Punkt konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ul. Spacerowa 8A, Zagnańsk
Powiat konecki							
Fałków							
Gowarczów	CKIAZ w Gowarczowie						
Końskie	ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie, ul. Robotnicza 2, 26-200 Końskie			ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie			
Radoszyce							
Ruda Maleniecka	Ruda Maleniecka 101, 26-242 Ruda Maleniecka, Dęba, Wyszyna Fałkowska, Lipa						
Słupia Konecka							
Smyków	Smyków 108, Przyłogi 32, Królewiec 42, Miedzierz 20 – 26- 212 Smyków						
Stąporków							Punkt Konsultacyjny, ul. Plac Wolności 14, 26-220 Stąporków
Powiat opatowski							
Baćkowice							Punkt konsultacyjno- informacyjny ds. uzależnień i profilaktyki, Baćkowice 84
Iwaniska							
Lipnik							
Opatów	1.Świetlica środowiskowa im.					Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie,	Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem

	Jana Pawła II, ul. Gen. Grota Roweckiego, 27-500 Opatów, działająca przy Parafii Św. Marcina w Opatowie					ul. Grota Roweckiego 8	alkoholowym i ich rodzin działający przy UMiG Opatów, ul. Plac Obrońców Pokoju 34, 27-500 Opatów
Ożarów				Ul. Mazurkiewicza 19, 27-530 Ożarów			
Sadowie							
Tarłów		Ul. Rynek 2, 27-515 Tarłów, Słupia Nadbrzeżna 4				Stowarzyszenie „Pomocna dłoń”, ul. Sandomierska 20	
Wojciechowice							Punkt Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków Ich Rodzin, Wojciechowice 50
Powiat ostrowiecki							
Bałtów							
Bodzechów							Punkt konsultacyjny, ul Reja 10, 27-400 Ostrowiec Św.
Ćmielów							
Kunów							GKRPA w Kunowie, ul. Warszawska 45b, 27-415 Kunów
Ostrowiec Św.	16 świetlic						
Waśniów	Grzegorzowice, Waśniów, Witosławice, Garbacz						Punkt Profilaktyki Uzależnień, Punkt Doradczo-Konsultacyjny
Powiat pińczowski							

Działoszyce							
Kije							Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie w Kijach, Kije 16, 28-404 Kije
Michałów							Punkt Konsultacyjny, UG w Michałowie nr 115
Pińczów							
Złota							
Powiat sandomierski							
Dwikozy							Punkt Pomocy dla Osób Uzależnionych i Członków ich Rodzin
Klimontów							
Koprzywnica		Szkoła Podstawowa, Koprzywnica					
Łoniów							
Obrazów							Punkt Konsultacyjny, Obrazów 11, 27-641 Obrazów
Samborzec							
Sandomierz		1."Przystań" ul. Słowackiego 15, 27-690 Sandomierz 2. „Bajka” ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz		ul. Słowackiego 15, 27-600 Sandomierz			
Wilczyce							Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i członków ich Rodzin, Wilczyce 174
Zawichost							
Powiat skarżyski							

Bliżyn							Punkt Konsultacyjny dla Osób uzależnionych, Współuzależnionych i Ofiar Przemocy, ul. VI Wieków Bliżyna 2, 26-120 Bliżyn
<u>Łączna</u>							
Skarżysko-Kam.				Ul. Sikorskiego 10			
<u>Skarżysko Kość.</u>							
Suchedniów	ul Kościelna 11, Suchedniów			ul. E. Peck, Suchedniów			
Powiat starachowicki							
Brody	1.ul. Radomska 34, Brody 2. Styków, ul. Świętokrzyska 25 3. Kunów, ul. Wysoka 118 4. Krywki, ul. Długa 1						Stowarzyszenie Profilaktyczno-Społeczne "Rodzina", ul. Staszica 3, Brody,
Mirzec	Mirzec Stary 18						
<u>Pawłów</u>							
Starachowice	1. ul. Harcerska 4, Starachowice 2. ul. Prądyńskiego 2, Starachowice, 3. ul. Radomska 13			Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny, ul. Majówka 21a i ul. Pastwiska, Starachowice			1. Stowarzyszenie Nauczycieli "Zdrowa Szkoła", ul. Harcerska 4, Starachowice 2. Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie "Przystań", ul. Murawska 11, Starachowice
<u>Wąchock</u>							
Powiat staszowski							

Bogoria							
Łubnice	SP Wilkowa, SP Budziska, SP Gace, Gimnazjum Łubnice						
Oleśnica							
Osiek		ul. Wolności 18, Osiek, 28-221 Osiek					
Połaniec	Tursko		Poradnia „Wspólnota”			Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin "Blżej", ul. Żapniowska 1, 28-230 Połaniec	Katolickie Centrum Pomocy Rodzinie przy Parafii MBWW, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny
Rytwiany							
Staszów	1. Placówka Wsparcia Dziennego, Świetlica „jutrzienka” w Staszowie, ul. Szkolna 14, Staszów. 2. „Świetlica Jutrzienka”, Filia w Staszowie, ul. Jana Pawła II 10 3. Świetlica w Czajkowie Południowym, Czajków Południowy 133, Świetlica w Dobrej, dobra 52 4. Świetlica w Grzybowie 5. Świetlica w Kurozwałkach, Kurozwałki ul.						Punkt Przeciwdziałania Przemocy i Przestępstw w Rodzinie, ul. Wschodnia 13, 28-200 Staszów

	Rynek 28 6. Świetlica w Łukawicy, Łukawica 26 a 7. Świetlica w Niemścicach 41 A 8. Świetlica w Sielcu, Sielec 37 9. Świetlica w Wiązownicy Kolonii, Kolonia 90 10. Świetlica w Woli Osowej, Wola Osowa 22						
Szydłów	1. ul. Szkolna 10, Szydłów 2. Potok 99 3. Grabki Duże 4. Gacki 59 5. Solec 21						Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy, ul. Targowa 1, 28-225 Szydłów
Powiat włoszczowski							
Kluczewsko							
Krasocin	Cieśle, Oleszno, Występy, Ludynia						
Moskorzew							Moskorzew 42, 29- 130 Moskorzew
Radków							Punkt Konsultacyjny, Radków 99
Secemin							
Włoszczowa	Świetlica Środowiskowa „Przyjaźń” os. Broniewskiego 7a, 29-100 Włoszczowa			ul. Wiśniowa 10, 29-100 Włoszczowa		Stowarzyszenie „Włoszczowa na Obcasach”, ul. Jędrzejowska 79d, 29-100 Włoszczowa	

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO – PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE NA TERENIE MIASTA KIELCE W 2014 ROKU, REALIZUJĄCE ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

PLACÓWKI OPIEKUŃCZE:

1. **Ognisko Wychowawcze** w Kielcach, ul. Kościuszki 36, prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo z siedzibą w Warszawie, ul. Tamka 35.
2. **Młodzieżowe Kluby Osiedlowe „Wolna Strefa” i „Młoda Strefa”** prowadzone przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” z siedzibą w Kielcach, przy ul. Karczówkowskiej 36. Poszczególne Kluby mieszczą się odpowiednio:
 - 1) Młodzieżowy Klub Osiedlowy „Wolna Strefa” ul. Jana Nowaka – Jeziorańskiego 75/3
 - 2) Młodzieżowy Klub Osiedlowy „Wolna Strefa” ul. Krakowskiej 17
 - 3) Młodzieżowy Klub Osiedlowy „Wolna Strefa” ul. Karczówkowskiej 36
 - 4) Młodzieżowy Klub Osiedlowy „Wolna Strefa” ul. Naruszewicza 16
 - 5) Klub „Młoda Strefa” os. Na Stoku 98
 - 6) Klub „Młoda Strefa” ul. Oboźna 5.
3. **Świetlica środowiskowa „Beczka”** prowadzona przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Miejsce dla Ciebie” Kielcach przy ul. Barwinek, pawilon 28.
4. **Świetlica środowiskowa „Brachu”** prowadzona przez Stowarzyszenie PROREW w Kielcach przy ul. Szymanowskiego 3/58.
5. **Świetlice środowiskowe** prowadzone przez Caritas Diecezji Kieleckiej z siedzibą w Kielcach, przy ul. Jana Pawła II 3. Poszczególne świetlice mieszczą się odpowiednio:
 - 1) Świetlica środowiskowa „Pod Aniołem” ul. Mieszka I 48 w Kielcach,
 - 2) Świetlica środowiskowa „U Józefa” ul. Turystyczna 3 w Kielcach.
6. **Świetlica środowiskowa** prowadzona przez Świętokrzyski Oddział Regionalny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, ul. Warszawska 147 w Kielcach.
7. **Świetlica środowiskowa** działająca w Kielcach przy ul. Chęcińskiej 3, prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, ul. Śląska 8/75.
8. **Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko** działające przy ul. 1-go Maja 57 w Kielcach.
9. **Uczniowski Klub Sportowy „Zalew Kielce”** z siedzibą w Kielcach przy ul. Chodkiewicza 87.

PLACÓWKI SPECJALISTYCZNE:

1. Stowarzyszenie Pomocni w Drodze "RAFAEL" w Kielcach przy ul. Cedro Mazur 19, prowadzący 3 świetlice socjoterapeutyczne na terenie Miasta Kielce:
 - 1) **Dzienny Ośrodek Socjoterapii „Rafael”** - ul. Skibińskiego 8
 - 2) **Dzienny Ośrodek Socjoterapii „Rafael”** - ul. Wikaryjskiej 2
 - 3) **Dzienny Ośrodek Socjoterapii „Rafael”** – ul. Cedro Mazur 19
2. **Dzienny Ośrodek Socjoterapii SIEMACHA Spot** działający w Kielcach przy ul. Radiowej 12, prowadzony przez Stowarzyszenie SIEMACHA, Biuro Zarządu Głównego ul. Długa 42 w Krakowie.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO DZIAŁAJĄCE W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W KIELCACH:

1. Sieć Świetlic Środowiskowych i Klubów dla Dzieci i Młodzieży „4 Kąty” prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach. Poszczególne świetlice mieszczą się odpowiednio:
 - 1) Filia nr 1, ul. Paderewskiego 20
 - 2) Filia nr 2, ul. 1 Maja 196
 - 3) Filia nr 3, ul. Konopnickiej 5
 - 4) Filia nr 4, ul. Ściegiennego 270 D
 - 5) Filia nr 5, ul. Konopnickiej 5

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO DZIAŁAJĄCE W RAMACH PLACÓWEK CAŁODOBOWEJ OPIEKI I WYCHOWANIA BĘDĄCYCH W ICH STRUKTURACH:

1. Ognisko Wychowawcze „Kamyk” mieszczący się w siedzibie Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej im. Aleksandra Kamińskiego w Kielcach przy ul. Toporowskiego 12.
2. Placówka Wsparcia Dziennego mieszcząca się w siedzibie Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dobra Chata” w Kielcach przy ul. Sandomierskiej 126.
3. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „Azyl” mieszcząca się w siedzibie Placówki Opieki Doróżnej „Azyl” w Kielcach przy ul. Kołłątaja 4.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie tworzą:

Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

25 – 614 Kielce, ul. 1-go Maja 196; tel.(41) 368 18 67

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00;

e-mail: poradnictwo.rodzinne@mopr.kielce.pl

Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego

25 – 614 Kielce, ul. 1-go Maja 196; tel.(41) 368 18 67

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00;

e-mail: poradnictwo.rodzinne@mopr.kielce.pl

Punkt Interwencyjno – Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

25 – 715 Kielce, ul. Kołłątaja 4; tel. (41) 366 10 52,

czynny całodobowo;

e-mail: pik.przemoc@mopr.kielce.pl

Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie

25 – 552 Kielce, ul. Wiśniowa 3; tel.(41) 362 89 73;

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 - 16.00;

e-mail: oke@mopr.kielce.pl

Hostel – czynny całodobowo

Telefon Zaufania w sprawach rodzinnych - (41) 368 18 74

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00;

Miejski Telefon Zaufania - 195 – 13

całodobowy, czynny w każdy dzień tygodnia i w dni świąteczne;

bezpłatny dla rozmówcy z telefonu stacjonarnego

**Załącznik 2. Baza teleadresowa: Komendy Powiatowe Policji, Prokuratury Rejonowe,
Sądy Rejonowe w województwie świętokrzyskim**

Województwo Świętokrzyskie

Komendy Policji

L.p.	Nazwa	Adres
1	Komenda Miejska Policji w Kielcach	ul. Wesoła 43 25-363 Kielce
2	Komenda Powiatowa Policji w Busku-Zdroju	ul. Adama Mickiewicza 19 28-100 Busko-Zdrój
3	Komenda Powiatowa Policji w Jędrzejowie	ul. 11 Listopada 78 28-300 Jędrzejów
4	Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej	al. Parkowa 1 28-500 Kazimierza Wielka
5	Komenda Powiatowa Policji w Końskich	ul. Łazienna 12 26-200 Końskie
6	Komenda Powiatowa Policji w Opatowie	ul. Henryka Sienkiewicza 30 27-500 Opatów
7	Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim	al. 3 Maja 9 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
8	Komenda Powiatowa Policji w Pińczowie	ul. Floriańska 4 28-400 Pińczów
9	Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu	ul. Adama Mickiewicza 30 27-600 Sandomierz
10	Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku-Kamiennej	ul. Krasieńskiego 11 26-110 Skarżysko-Kamienna
11	Komenda Powiatowa Policji Starachowice	al. Armii Krajowej 27 27-200 Starachowice
12	Komenda Powiatowa Policji w Staszowie	ul. Armii Krajowej 10 28-200 Staszów
13	Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie	ul. Świeża 18 29-100 Włoszczowa

W województwie świętokrzyskim funkcjonują 3 pokoje przesłuchań zlokalizowane w Komendach: w Busku-Zdroju, Jędrzejowie oraz w Izbie Dziecka KMP w Kielcach.

Województwo Świętokrzyskie

Sądy

L.p.	Nazwa	Adres
1	Sąd Okręgowy w Kielcach	ul. Seminaryjska 12 a 25-372 Kielce
2	Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju	ul. Kościuszki 5 28-100 Busko-Zdrój
3	Sąd Rejonowy w Jędrzejowie	ul. 11 Listopada 74 28-300 Jędrzejów
4	Sąd Rejonowy w Kazimierzy Wielkiej	ul. T.Kościuszki 3 28-500 Kazimierza Wielka
5	Sąd Rejonowy w Kielcach	ul. Warszawska 44 25-312 Kielce
6	Sąd Rejonowy w Końskich	ul. Iwo Odrowąża 5 26-200 Końskie
7	Sąd Rejonowy w Opatowie	Pl. Obrońców Pokoju 16 27-500 Opatów
8	Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Długa 10 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
9	Sąd Rejonowy w Pińczowie	ul. 3 Maja 12 a 28-400 Pińczów
10	Sąd Rejonowy w Sandomierzu	ul. Kościuszki 2a 27-600 Sandomierz
11	Sąd Rejonowy w Skarżysku	ul. Krasińskiego 11 27-600 Skarżysko-Kamienna
12	Sąd Rejonowy w Starachowicach	ul. Staszica 12 27-200 Starachowice
13	Sąd Rejonowy w Staszowie	ul. Kościuszki 2 28-200 Staszów
14	Sąd Rejonowy we Włoszczowie	ul. Partyzantów 14 29-100 Włoszczowa

Województwo Świętokrzyskie

Prokuratury

L.p.	Nazwa	Adres
1	Prokuratura Okręgowa w Kielcach	ul. Mickiewicza 7 25-352 Kielce
2	Prokuratura Rejonowa w Busku-Zdroju	ul. Kościuszki 5 28-100 Busko-Zdrój
3	Prokuratura Rejonowa w Jędrzejowie	Al. Piłsudskiego 1 28-300 Jędrzejów
4	Prokuratura Rejonowa Kielce-Wschód w Kielcach	ul. Sandomierska 106 25-318 Kielce
5	Prokuratura Rejonowa Kielce-Zachód w Kielcach	ul. Sandomierska 106 25-318 Kielce
6	Prokuratura Rejonowa w Końskich	ul. Odrowąza 5 26-200 Końskie
7	Prokuratura Rejonowa w Opatowie	ul. 16 Stycznia 1 27-500 Opatów
8	Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Wardyńskiego 15C 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
9	Prokuratura Rejonowa w Pińczowie	ul. 3 Maja 12 28-400 Pińczów
10	Prokuratura Rejonowa w Pińczowie Ośrodek Zamiejscowy z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej	ul. M. Reja 17 28-500 Kazimierza Wielka
11	Prokuratura Rejonowa w Sandomierzu	ul. Koseły 22 27-600 Sandomierz
12	Prokuratura Rejonowa w Skarżysku-Kamiennej	ul. Sikorskiego 20 26-110 Skarżysko-Kamienna
13	Prokuratura Rejonowa w Starachowicach	ul. Leśna 33 27-200 Starachowice
14	Prokuratura Rejonowa w Staszowie	ul. Wschodnia 13 28-200 Staszów
15	Prokuratura Rejonowa we Włoszczowie	ul. Partyzantów 14 29-100 Włoszczowa

Spis tabel

Tabela 1. Niebieska Karta w Policji – 2012-2014 r.	4
Tabela 2. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie....	7
Tabela 3. Postępowania przygotowawcze o czyn z art. 207 §1 k.k - Prokuratura Okręgowa.....	9
Tabela 4. Liczba orzeczonych kar wobec osób skazanych z art. 207 § 1 kk w latach 2012-2014.....	11
Tabela 5. Liczba osób skazanych na karę pozbawienia wolności w roku 2014 na terenie województwa świętokrzyskiego.....	11
Tabela 6. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.....	14
Tabela 7. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.....	15
Tabela 8. Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w latach 2013-2014 r.– dane zagregowane według powiatów.....	18
Tabela 9. Średnia liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy w rodzinie w 2014 roku na 10 tys. mieszkańców.....	19
Tabela 10. Liczba ops-ów realizujących poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne.....	23
Tabela 11. Wykaz ośrodków interwencji kryzysowej funkcjonujących na terenie gmin województwa świętokrzyskiego.....	24
Tabela 12. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr ops.....	25
Tabela 13. Ocena współpracy ops z innymi służbami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	25
Tabela 14. Problem przemocy w rodzinie według pracowników socjalnych pcpr z woj. świętokrzyskiego.....	26

Tabela 15. Liczba pcpr-ów realizujących poradnictwo: psychologiczne, prawne oraz socjalne.....	30
Tabela 16. Program korekcyjno-edukacyjny w latach 2012-2014.....	31
Tabela 17. Zestawienie działań podjętych przez samorządy powiatowe województwa świętokrzyskiego w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2014 roku.....	32
Tabela 18. Zasoby infrastruktury.....	35
Tabela 19. Wykaz funkcjonujących ośrodków interwencji kryzysowych według pcpr z terenu województwa świętokrzyskiego.....	36
Tabela 20. Ocena współpracy pcpr-ów z innymi służbami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	37

Spis wykresów

Wykres 1 . Osoby dotknięte przemocą na przestrzeni lat 2012-2014.....	5
Wykres 2. Osoby dotknięte problemem przemocy według miejsca zamieszkania w 2014 roku.	5
Wykres 3. Rodzaje stosowanej przemocy na przestrzeni lat 2012-2014.....	7
Wykres 4. Liczba osób osądzonych i skazanych z art. 207 § 1kk w latach 2012-2014.....	10
Wykres 5. Osoby zakwalifikowane jako recydywiści.....	12
Wykres 6. Liczba sprawców w rodzinach objętych nadzorem kuratorskim w latach 2011-2014.....	12
Wykres 7. Problem przemocy w rodzinie według pracowników socjalnych ops woj. świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2012-2014.....	16
Wykres 8. Najczęściej występujące formy przemocy w rodzinie według pracowników socjalnych ops woj. świętokrzyskiego.....	17
Wykres 9. Zdiagnozowane przypadki w rodzinie przez pracowników socjalnych ops.....	18

Wykres 10. Źródła informacji o przemocy w rodzinie wg pracowników socjalnych ops woj. świętokrzyskiego.....	20
Wykres 11. Ofiary przemocy według pracowników socjalnych ops z terenu województwa świętokrzyskiego.	21
Wykres 12. Częstotliwość posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego.....	22
Wykres 13. Liczba zdiagnozowanych przypadków przemocy przez pracowników PCPR w latach 2012-2014.....	27
Wykres 14. Najczęściej wskazywane źródła informacji o przemocy w rodzinie według pracowników PCPR w latach 2012-2014.....	28
Wykres 15. Ofiary przemocy w rodzinie według pracowników PCPR w latach 2012-2014.....	29
Wykres 16. Podnoszenie kwalifikacji przez kadre powiatowych centrów pomocy rodzinie.....	37